XVII

Allegorice a ¶ Ego aũt: illi ita. Ego aũt: dic̃ christus: b ¶ In iusti/cia: quã exercebo: c ¶ Apparebo: i iudicio. d ¶ Cõspe/tui tuo: Vel/ in cõspectu tuo. i. in bũplacito tuo. Et cum iudẹi satienẹ modo imũdicia: ego e Satiabor/mũdicia i san/ctis meis. Vel/ Satiabor: salute generẹ bũani: de qua dixi i cruce: Sitio Joh. xix.

f. f ¶ Cũ apparue/rit gl̃ia tua: eterna/ sanctis in iudicio.

a Ego aũt in iũsticia appare/
b bo ꝓspectui tuo: satiabor cũ
c t apparuerit gloria tua.

¶ In finẽ puero dñi dauid verba cãtici hui⁹ quẹ locut⁹ est dño in die qua eripuit eũ dñs de manu inimicoꝝ suo/rum: ⁊ de manu saul et dixit:

Al. t manifes/tabitur

Dozaliter * dolores mortis. Job. vj. a. Sagittẹ dñi in me sunt. Par/uulis suis. Sap. iiij b. Ex iniq̃s oẽs filij q̃ nascenẹ testes sũt neq̃/cię aduersus parentes iterrogatiõe sua. Ver/sus: Exclamãt e vel a quot q̃t nascunt ab eua. Et dic̃ pluralik: Reliquias: qz sunt multẹ reliquię. Prima ẽ recordatio pec/cati ad delectandũ: q̃ deberet deleri. Exo. xvij. d. Delebo me/moriã amalech. Esa. xiiij. f. Perdã babylonis nomẽ et ꝓge/niẽ ⁊ reliq̃as ⁊ germẽ. Josue. x. c. Josue cẹpit macedã ⁊ pcus/sit i ore gladij regẹ illi⁹/⁊ oẽs habitatores eⁱ⁹ iterfecit: nõ di/misit i ea saltẽ paruas reliq̃as. Per iosue significak iust⁹: Per macedã q̃ iterp̃tak exurẽs vel exustio/significak pctm̃: qõ exu/rit oia bona q̃ inuenit: qz ẽ ignis vsq̃ ad cõsũptionẹ deuozãs: Job. xxxj. b. Per os gladij/os ꝓfitẽtis: Per regẹ macedã ꝓ/pria volũtas designak. Secũda ẽ locutio de peccato. Eph. v. a. Fornicatio aut imũdicia nec noiek inter vos ⁊c. Et non tm̃ nomẽ pcti: imo etiã sil̃itudo pcti delẽda ẽ. Osee. ij. d. Auferã noia baalim de ore eⁱ⁹. Tertia ẽ aspect⁹ vel colloquiũ rei desi/deratẹ. Eccl. ix. b. Auerte factẽ tuã a muliere cõpta: ⁊ ne respi/cias speciẽ alienã: Propter speciẽ em̃ mulieris perierũt mul/ti. Et post: Colloquiũ eⁱ⁹ q̃si ignis exardescit. a ¶ Ego aũt/ dicit vir iust⁹: b ¶ In iusticia: bonoꝝ operũ. c ¶ Appa/rebo cõspectui tuo. Exo. xxxiiij. c. Nõ apparebis i ꝓspe/ctu meo vacu⁹. s. a bonis opib⁹. Vel/ In iusticia: cõsũmata: q̃ñ. s. tu eris oia i oib⁹. De q̃ iusticia dr̃ Matth. v. a. Beati q̃ esuriũt ⁊ sitiũt iusticiã: qm̃ ipi saturabũt. De q̃ saturatiõe sub/dit: e ¶ Satiabor. Hẹc satietas erit i impletiõe desiderio/ Ps. 102. rũ. Ps. Qui replet i bonis desideriũ tuũ. Et hoc: f ¶ Cũ ap/paruerit gloria tua/ cuilibet iusto i se ⁊ in alijs. j. Joh. iij. a. Charissimi nũc filij dei sum⁹/⁊ nõdũ apparuit q̃d erim⁹ ⁊c. Esa. xxvj. b. Tollak impi⁹ ne videat gloriã dei.

Multe sunt reliquie

Partitio psalmi

O Jligã te ⁊c. Titulus. In ¶ Expo. Ps. XVII. finẽ puero dñi dauid/ verba cantici hui⁹ q̃ locut⁹ ẽ dño i die q̃ eripuit eũ dñs de manu inimicoꝝ suoꝝ ⁊ ḋ manu saul/⁊ dixit. In p̃cedẽti psal/mo egit ḋ oꝛone, p liberatiõe sua ⁊ mẽbroꝝ: h aũt agit grãs ꝓ liberatiõe spũali: Litteralik aũt, p victoria dauid. Quia g̃ agit grãs ꝓ libatiõe resurrectiõis a morte ⁊ a diabolo/q̃ p saul de/signak: Talis est sensus tituli. Verba cantici hui⁹. i. psal/mi: attribuũt dauid. i. christo. s. puero dñi: dirigẽtia in fi/nẽ. i. in christũ: quẹ locut⁹ ẽ dño. i. ad honorẽ dñi patris: In die qua eripuit eũ. i. liberauit/ dñs/ pat. De manu inimicoꝝ: dẹmonũ. Et de manu saul. i. mortẹ. Saul em̃ iterp̃tak petitio: qz p̃lus nõ volũtate dei sibi regẹ petijt. Si/militer de⁹ mortẹ non fecit. Sap. j. c. sed hõ eam sibi mani/bus et pedib⁹ acq̃siuit. Et est idẽ psalm⁹/licz quibusdã verbis mutatis. ij. Regẹ. xxij. Et loquik quẹdam in ꝓsona capitis: q̃/dam in ꝓsona mẽbroꝝ/ voce nõ mutata, ꝓpter vnionẽ capitis et membroꝝ. Quattuor sunt partitiões. Primo de libera/tione gratias agit. Secũdo agit de cladibus humani generis ante primũ aduentũ domini: ibi: Circũdederũt me. Ter/tio christus agit de virtute ac potẽtia sua: ibi: Deus qui p̃/cinxit. Quarto ecclesia lẹta munera dei laudat: ibi: Eliuit dominus. Agens ergo gratias/dicit: g ¶ Diligã te dñe/ dicit vir iustus: sicut patrem filius: sicut spõsa sponsum: sicut magistrũ discipul⁹. Deut. vj. a. Diliges dñm deum tuũ ex to/to corde tuo: ⁊ ex tota aĩa tua: ⁊ ex tota fortitudĩe tua. Hoc ẽ ꝓm beatũ Berñ. dulcik/prudenẽ/fortiter. Debet em̃ nr̃a dile/ctio esse dulcis/prudẽs/⁊ fortis. Vñ dicit beat⁹ Berñ. Disce christiane/a christo amare christũ. Ama dulciter/ama prudẽ/ter/ama fortik. Dulciter/ne illect⁹: prudẽter/ne decept⁹: fortik ne depsus ab amore dñi auertaris. Hui⁹ dilectiõis dulcedo ꝓsistit i trib⁹. Prio i recordatõe ꝓmissiõis pctõꝝ. Ps. Sua/uis ẽ dñs vniuersis: et miserationes eⁱ⁹ sup oia opa eius. Luc. vij. g. Dimissa sk ei peccata multa ⁊c. Secũdo in recordatiõe bñficiorũ dei. Ps. Memoriaz abũdãtię suauitatẹ tuę eructabunt. Tertio in p̃gustatiõe vitę ẹtnę. Ps. Gustate ⁊ videte qm̃ suauis ẽ domin⁹.

s b i k l m n o p q r s

Al. t virtus

Ps. 144.

Ps. 144.

Al. t redemptor

Ps. 35.

Itẽ prudẽs debet eẽ dilectio i trib⁹. s. Primo p̃uidẽdo ĩsidias diaboli. ij. Corẹ. ij. c Ut nõ circũueniamur a sathana: Nõ em̃ ignoram⁹ cogitati/ones eⁱ⁹. Cantẹ. vij. b. Masus tu⁹. i. discretio: sic turris liba/ni. i. custodia cãdoris ⁊ mũdicię: q̃ respicit ꝛ damascũ. i. ꝛ insi/dias diaboli. Damasc⁹ em̃ interp̃tak pot⁹ saguis: ⁊ significat diabolũ. Secũdo tim̃ p̃uisas insidias p̃cauẽdo. Prouer. xx. b. Rex q̃ sedet i solio iudicij/dissipat oñe malũ intuitu suo. Et i eodẽ. d. Dissipat ĩpios. i. malos mot⁹: rex sapiẽs. i. rõ. Tertio i sic cauẽdo strenue pseuerãdo. Sap̃. viij. a. Sapia vincit ma/licią: attingit a fine vsq̃ ad finẽ fortik/et disponit omia suauik. Itẽ dz eẽ fortẹ i trib⁹. Primo i expellẽdo timorẽ. j. Joh. iiij. d. Perfecta charitas foras mittit timorẽ. Ps. Dñs illumia/tio mea ⁊ sal⁹ mea: quẽ timebo: q. d. nullũ. Secũdo i appetẽ/do laborẽ. Job. vj. b. Quis mihi det vt veniat petitio mea: ⁊ qõ expecto tribuat mihi de⁹: soluat manũ suã ⁊ succidat me ⁊ affligẽs me dolore nõ parcat. Cãtẹ. vlk. b. Fortẹ ẽ vt mors di/lectio. Ps. Qm̃ ego in flagella pat⁹ sũ. Tertio in nõ fugiẽdo pudorẽ. Ps. Propk te sustinui opꝛobriũ. Matth. x. d. Qui me cõfitebik coꝝ hoib⁹ ⁊c. De hac g̃ dilectiõe dic̃: g ¶ Dili/gã. Nec dicit diligo: ꝛ diligã: vt notet pseuerãtiã. Et subiũ/git causas q̃re diligẽd⁹ sit de⁹. Prima ẽ: qz dat fortitudinẽ in aggrediẽdo ardua. Vñ dic̃ h ¶ Fortitudo mea. Ps. Dñe in v̄tute tua lẹtabik rex ⁊c. j. Machab. iij. b. Nõ i multitudine exercit⁹ victoria belli: ꝛ de cẹlo fortitudo ẽ. Secũda ẽ: qz dat firmitatẽ sustinẽdi aduersa. Eccl. xv. a. Firmabik in illo et nõ flectek. Vñ dic̃: i ¶ Firmamẽtũ meũ. Matth. vij. d. Ve/nerũt flumia ⁊ flauerũt vẽti: ⁊ irruerũt i domũ illã ⁊ nõ cecidit: Fũdata em̃ erat sup̃ petrã. Tertia ẽ: qz ipse ẽ refugiũ respirã/ti ad ipsũ: Hoc ẽ k ¶ Et refugiũ meũ: Et loquik more pu/gnãtis. Matth. xj. d. Venite ad me oẽs q̃ laborat⁹ ⁊ onerati estẹ ⁊c. Quarta: qz ipse ẽ liberator circũuẽto tẽptatiõib⁹. Vñ addit: l ¶ Et liberator me⁹. Job. xj. d. Quasi meridian⁹ ful/gor ꝓsurget tibi ad vespã: ⁊ cũ te ꝓsũptũ putauerẹ: orieris vt lucifer. j. Corẹ. x. c. Fidelis de⁹ ⁊c. Quita ẽ: qz ipse ẽ adiutor defẽdẽti se. Vñ addit: m ¶ De⁹ me⁹: q̃ me creasti. Tu es n ¶ Adiutor me⁹. Ps. Nisi qz dñs adiuuit me: paulomin⁹ ha/bitasset i inferno aĩa mea. Et iõ o ¶ Spabo i eũ. In h̄ ꝓsu p̄ ꝓmã ⁊ tertiã ꝓsonã notak i christo duplex natura. Sexta cau/sa ẽ: qz ẽ ꝓtector timẽti. Vñ dic̃: p ¶ Protector me⁹. i. p/cul tector. Esa. iiij. b. Erit i vmbraculũ diei ab ęstu/⁊ i securi/tatẽ/⁊ i abscõsionẽ a turbine ⁊ a pluuia. Septima: qz ẽ cornu impetẽti diabolũ: de q̃ addit: q ¶ Et cornu salutis meę. i. firma celsitudo. i. saluati sublimator. Saluat em̃ de⁹ ⁊ saluatũ subleuat. Ps. In te inimicos nr̃os vẽtilabim⁹ cornu. Job. iij. b. Qui pari sunt suscitare leuiathã. Luc. j. g. Et erexit cornu salutẹ nob. Octaua: qz est susceptor ad p̃miũ venitẽti. Vñ dic̃ r ¶ Et susceptor me⁹. Matth. xxv. c. Venite bñdicti pẹis mei ⁊c. Ps. Et cũ gl̃ia suscepisti me. i. gl̃ose. De his oib⁹ dr̃ Eccl. xxxiiij. c. Protector potẽtię/firmamẽtũ v̄tutis/tegimẽ ardoris/vmbraculũ meridiani/depcatio offensiõis/adiutoriũ casus/exaltãs aĩas/illuminãs oc̃los/dãs sanitatẽ ⁊ vitã et bñ/dictionẽ. Pro his oib⁹ pmittit ꝓba se laudare deũ/dicens: s ¶ Laudãs inuocabo dñm: nõ mei gloriã/ꝛ dei g̃rẽs. Laudãs: exteri⁹ ore: In uocabo. i. int⁹ vocabo i corde: ne sun de illis

Dilectio debet esse dulcis

Dilectio debet esse prudẽs

Dilectio debet esse fortis

Ps. 26.

Ps. 37.

Ps. 68.

Quare de⁹ sit diligẽd⁹ oñdit multis rationib⁹

Ps. 20.

Ps. 95.

Ps. 45.

Ps. 72.

Matth.15.a. ne sim ⁊ illis ⁊ qb⁹ dic̄ dñs Esa.xrix.d. Pp̄ls h̄ labijs me honorat: cor aūt eor lōge ē a me. Et sic p dei adiutoriū: a ¶ Ab inimicis meis/dęmonib⁹/vl̄ mūdo/carne/diabolo: de qb⁹ Ecc̄i.xviij.d. Si p̄stes aię tuę cōcupiscētias suas: dabit te in gaudiū inimicis tuis. b ¶ Salu⁹ ero: qⁿ bñ seqk̄ post inuocationē: sm illud Joel ij.g. Omis q̄ inuocauerit nomē dñi salu⁹ erit. c ¶ Circūdederūt tc̄. Secūda ps ī qua in psona iustor/q̄ fuerūt ante aduentū chri sti: agit propheta de cladib⁹ hūani generis: Et harū narratio extendit vsq̄ ad locū in q̄ agit de incarnatiōe: scz: Inclinauit cęlos et descēdit. Et vsq̄ ad collectionē ecclesię.s. Misit de sūmo ⁊ accępit me. Cōtinuatio lr̄ę. Posset aliq̄s dicere: Tu dicis te esse saluandū: quare ita dicis: qd mali tibi est? Ecce: Circūdederūt me dolores mortis. Hęc est p̄ma clades.s.pęnalitas. Et sunt hi dolores mortis/sagittę dñi: p quas itur ad mortē.s.fames/sitis/calor: frig⁹/ ⁊ hmōi sagittę tuę infixę sunt mihi. Job.vi.a. Sagittę dñi in me sunt: quar indignatio ebibit spm̄ meū. Secūda est fluxⁿ pctōr: De q̄ dic̄: d ¶ Et torrentes iniquitatis.i.pctā: e ¶ Cōturbauerūt me: quia p peccatū cōturbat aīa ⁊ cōfundit/ne sciat qd eligendū ⁊ qd fugiendū. Torrens dicit peccatū multis rationib⁹. Prima est: qz torrēs impetuose currit: sic peccatū. Seneca. Virt⁹ lēta vitiū impetuosum. Secūda est: qz ꝓpter obicē forti⁹ currit: ita phibitū magis appetitur. Ūñ: Nitimur in vetitū semp cupimusq̄ negata. Roma.v.d. Lex subintrauit vt abūdaret delictū.j.Corl.xv.g. Virt⁹ peccati lex. Tertia: qz turbid⁹: ita peccatū ab effectu: qz animā turbidā facit. Pś. Aia mea turbata ē valde. Hiere.ij.d. Quid tibi vis ī via egypti vt bibas aquā turbidā? Quarta: qz tumultuosus: sic pctor. Esa.lvij.d. Impij q̄si mare feruēs: qⁿ q̄escere nō pōt. Quīta: qz cauat terrā ⁊ cōsumit: sic pctm̄ naturalia. Job.xiiij.d. Lapides excauant aq̄: ⁊ alluuiōe paulatī terra cōsumit. Sexta: qz accidētalit̄ venit: sic pctm̄. Ūñ Seneca: Virtutes sunt in ꝓprio subiecto: vitia in alieno. Septima: quia non firma secū trahit: sic peccatum non radicatos in charitate secum trahit. Eph.iij.d. In charitate radicati et fundati tc̄. Judicl.v.c. Torrens cadumim traxit eorum cadauera. Cadumim interp̄tatur mare rubrum: ⁊ significat peccatū. Octaua: quia p̄cipitat se in mare: sic peccator p̄cipitat se ī infernū. Roma.vj.d. Stipēdia peccati mors. Nona: qz ꝓuenit ex niuib⁹ caloze solutis: sic pctm̄ est ex diabolo: q̄ p̄us erat sicut nix in cęlo: sed caloze supbię solut⁹ ē: Et iste torrēs cōturbat homies. Tertia clades ē miseria quā patit hō ex cōsortio malor. Ūñ dicit: f ¶ Dolores inferni.i.mali socij in infernū torrendi: g ¶ Circūdederūt me. Et recte mali socij dicunt dolores inferni: quia vnus de magnis dolorib⁹ inferni erit malor societas: Sicut ecōtrario vnū de gaudijs paradisi erit bonorum societas. Apocl.vj.b. Ecce equ⁹ pallid⁹: ⁊ q̄ sedebat sup eū nomē illi mors: ⁊ infern⁹ seqbat eū. Vel/ Dolores iferni.i.egritudines. Job.xxiiij.c. Ad nimiū calorē trāseat ab aq̄s niuiū. Vl̄/ Dolores iferni.i.dolor quē ī gerit necessitas descēdēdi ad ifernū. Job.xvij.d. In ꝓfūdissimū infernū descēdet oīa mea. Quarta clades ē miseria fomitis: q̄ est impedimētū ad bñ agendū: ⁊ ꝓnitas ad male agēdū. Ūñ subiūgit: h ¶ Prę occupauerūt me.i.ab infusiōe aię in me venerūt: i ¶ Laquei mortis.i. reat⁹ originalis peccati. Job.xiij.d. Posuisti in neruo pedē meū. Pś. Ut audiret gemit⁹ cōpeditor ⁊ solueret filios interēptor. Est multiplex mors/q̄rū q̄libet hz laq̄os suos. k ¶ In tribulatiōe tc̄. Sup enumerauit clades hūani generis: ꝓt q̄s amouēdas: h clamat ad dñm: ⁊ orat ī psona oīm antiq̄rū vel etiā oīm iustor in tribulatiōib⁹ positor: ostēdēs. Primo orōnē suā esse necessariā/cū dic̄: In tribulatiōe mea.ij. Paral.xx.c. Cū

Ab inimicis meis salūus ero.
Circūdederunt me dolores mortis: ⁊ torrentes iniquitatis cōturbauerūt me. Dolores inferni circūdederūt me: ⁊ prę occupauerūt me laquei mortis. In tribulatiōe mea inuocaui dñm: ⁊ ad deū meū clamaui. Et exaudiuit de tēplo sancto suo vocē meā: ⁊ clamor meⁿ in cōspectu eⁿ introiuit ī aures eⁿ. Cōmota ē ⁊ cōtremuit terra: fūdamēta mōtiū conturbata sunt ⁊ commota sunt: quoniā iratus est eis. Ascendit fum⁹ in ira eius: et igrem⁹ qd agere debeam⁹: h solū habem⁹ residui vt ad te dñe nr̄os oculos dirigam⁹. Secūdo ostdit eā ec̄ fidelē/dicēs: i ¶ Inuocaui.i.int⁹ vocaui. Esa.lv.b. Querite dñm dū inueni pōt: iuocate eū dū ꝓpe ē. Tertio/directā cū addit: m ¶ Et ad deū meū: nō ad alienū. Matth.iiij.b. et Deut.vj.b. Dñm deum tuuz adorabis: ⁊ illi soli ꝓuies. Quarto/deuotā: ibi n ¶ Clamaui: qⁿ mal⁹ est q̄z inuocare.j.Regl.j.b. Anna tacens clamabat. Quinto/fructuosā. Ūñ sequit: o ¶ Et exaudiuit de templo sancto suo.i.de cęlo. p ¶ Vocē meā. iij. Regl. viij.e. Exaudies in cęlo ī firmamento solij tui. Vel/ De templo sancto suo.i. de christo. Ūñ.j. Machab.ij.a. Tēplū eⁿ sicut hō ignobilis. De hoc tēplo exaudit nos dñs: qz est mediator. Heb.ix.g. Astat vultui dei p nobis. Vel/ Templū.i.beata ꝓgo. Pś. Adorabo ad tēplū sanctū tuū. De qua.i.p quā nos exaudit. Ūñ beat⁹ Bern̄. Ille sol⁹ a laude eⁿ taceat: q̄ eā fidelit̄ aduocatā sēsit sibi defuisse. Vl̄/ De tēplo/materiali: ad lr̄az.iij.Regl.viij.d. Si q̄s cogūerit plagā cordis sui ⁊ expāderit manⁿ suas ī domo hac: tu exaudiēs ī cęlo ī loco habitatiōis tuę. Sexto ostdit orationē suā nō solū exauditā: sed ⁊ bñplacitā/cum subiūgit: q ¶ Et clamor meⁿ ī cōspectu eius.i.in bñplacito: vel in corde vbi ipse sol⁹ ꝓspicit.j.Regl.xvj.b. Hō videt ea q̄ patent: deus autem cor intuetur. Septimo ostendit eā esse efficacē/dicēs: r ¶ Introiuit in aures eⁿ.i.in clemētiā eius. Ecc̄i.xxxv.c. Oro hūiliātis se nubes penetrabit. ¶ Ostensis ⁊ determiatis cladib⁹ hūani generis: ⁊ qⁿ ꝓter illas clamās exaudit⁹ est ꝓpha: vel christ⁹ ī psona mēbror: qm̄ hoc factū est p christi incarnationē ⁊ passionē: Ideo subiūgit de incarnatione: Sed p̄us dicit de illis q̄ facta sūt ī illo aduētu/q̄z de ipso aduētu vl̄ incarnatiōe loquat. Illa aūt sūt/p̄dicatio christi/⁊ effect⁹ ipsi⁹ p̄dicatiōis. Prim⁹ q̄ effectus est cōmotio in mēte peccator p timorem: de quo dicit: s ¶ Cōmota ē terra.i.trena corda hoim. Pś. Alluxerūt coruscatiōes tuę orbi terrę/vidit ⁊ cōmota ē terra. Bñ dicit: Cōmota: q̄si sil⁹mota: qz cōtritio debet esse vniuersalis. Ūñ Pś. Lauabo p singulas noctes lectū meū. Esa.xxxviij.c. Recogitabo tibi oēs annos meos tc̄. Threñ.iij.b. Fręgit ad numer dētes meos: Ad numerū dentes frangunt: cū homies p singulas delectationes ꝓterunt. Secūd⁹ effect⁹ ē tremor in corpe: de q̄ subdit: t ¶ Et cōtremuit terra. Hiere.xxxj.d. Postq̄z ostdisti mihi/pcussisti femur meū: cōfusus sū ⁊ erubui. Tert⁹ effectus ē ānihilatio amoris mūdi. Ūñ addit: v ¶ Fūdamēta.i.spes: x ¶ Mōtiū.i.supbor cōfidētiū ī trenis: y ¶ Cōturbata sūt ⁊ cōmota sūt: ita q̄ iā nō ponūt spē in trenis. De his mōtibus.ij. Regl.j.d. Mōtes gelboe nec ros nec pluuia veniāt sup vos tc̄. Gelboe iterp̄tat volutatio vl̄ decurs⁹: ⁊ significat ista tpalia q̄ voluūt ⁊ defluūt. Fūdamēta hor mōtiū st amor mūdi ⁊ spes hūana: q̄ p p̄dicationē christi destructa sūt: ⁊ posita st fūdamēta fidei/spei ⁊ charitatis: Et hoc/ z ¶ Qm̄ iratus ē eis.i.irā futuri iudicij p̄dicauit p se. Lucl.xxiij.e. Veniēt dies ī qb⁹ dicēt: Beatę steriles ⁊ vētres q̄ nō genuerūt/⁊ vbera q̄ non lactauerūt: Tūc incipiēt mōtib⁹ dicere: Cadite sup nos: ⁊ collib⁹ opite nos. Itē p alios. Johānes Matth.iij.b. Genimia vipar q̄s demōstrabit vob fugere a ventura ira? Et ex hoc q̄ sic iratus est eis: sequitur cōpūctio. Unde dicit: a ¶ Ascēdit fum⁹.s.lachrymosę cōpunctiōis a corde ad oculos. Et nota q̄ fum⁹ est ex igne ⁊ signū ignis: sed ex igne cū aqua: id est ex igne charitatis/mixta aqua timoris vel doloris: et est signum charitatis: nō tamen perfectę: sed impfectę: quę mixta ē cū timore. Perfecta eⁿ charitas forras mittit timorē.j. Job.iiij.d. Fumus inq̄ ascēdit: Et b ¶ In ira eius.i.p timore irę eⁿ. Pś. Tange montes ⁊ fumigabunt.

Ignis.s.clarus

Al. ⁊ inferi
Al. ⁊ p̄uenerūt
al. ⁊ Et ī p̄ssura
De cladib⁹ humani generis
Pctm̄ cōp torrenti
Pś.6.
Pś.101.
De oratione in tribulationib⁹
Pś.137.
De p̄dicatione christi et eⁿ effectu
Pś.96.
Pś.6.
Pś.145.

a Ignis.s.clar⁹ sine fumo.i.mor⁹ purę charitatis. b A facie ei⁹ exarsit.i.a cognitiõe ei⁹. Facies em̃ dei dr̃ cognitio. Job.xxxiij.d. Videbit faciẽ ei⁹ in iubilo. Nec dicit tm̃ arsit: sz exarsit. Arsit in cognitiõe diuinitat⁹/intra:exarsit/in cognitiõe hũanitatis.i.extra arsit. c Carbones/q̃ extincti erãt.i. illi q̃ p̃us erãt in mortali pctõ mortui et denigrati (Threñ. iiij. b. Denigrata est sup carbones facies eorũ. Mattũ.ij.c. Facies eorũ sicut nigredo ollę)

a ignis a fãcie eius exarsit: cãr
b bones succensi sunt ab eo.
c Inclinauit cęlos et descen-
d dit: ⁊ cãligo sb̃ pedib⁹ ei⁹. Et
e ascẽdit sup cherubin ⁊ volauit: volauit sup pẽnas vẽtor̃

d Succensi sũt ab eo: igne/vel deo: q̃ dicit ignis Deut. iiij.d. Et Heb.xij.g. Deus nr̃ ignis cõsumẽs est. Dicunt aũt carbones: dũ sunt in peccato mortali/multis rõnib⁹.qz.s.sunt extincti/frigidi/obscuri/imũdi. Extincti: qz a caloze charitatis vacui. Frigidi/to:poze fidei. Obscuri/exẽpli corruptiõe. Imũdi/imitatiõe. Eccli.xiij.a. Qui tetigerit picẽ ꝛc̃. Sed econtrario homĩes existẽtes in charitate/dicunt p:unę siue carbones succẽsi. Calidi/igne spũssancti. Lucidi/doctrina veritatis. Mũdi/ p exẽplũ. Itẽ carbo q̃ńcz dicit pęnitẽs: vt hic. Q̃ńcz exempla sanctorum: vt ibi: Cũ carbonib⁹ desolatorij. Q̃ńcz ignis charitatis: vt Prouerb.xxv.c. Si esurierit inimic⁹ tu⁹/ciba illũ: et sic cõgeres carbones sup caput eius. Itẽ si bñ aduertitis: in hoc versu notat tripleꝛ status.s.incipiẽtiũ/pficiẽtiũ/pfector̃. Ad incipiẽtes em̃ ptinet p̃mũ q̃ dicit: Ascẽdit fum⁹ in ira ei⁹. Ipsi em̃ multitudinẽ ⁊ magnitudinẽ pctor̃ suor̃ ⁊ seueritatẽ irę dei accẽdũt: ⁊ sic possũt dicere ad dñm cũ dauid: Nõ est sanitas in carne mea a facie irę tuę: non est pax ossibus meis a facie peccator̃ meor̃. Ad pficiẽtes aũt ptinet: Ignis a facie ei⁹ exarsit. Ipsi em̃ iã cõfisi de venia/nõ tã sua pctã q̃ christi bñficia: nec tã christũ iratũ q̃ benignũ respiciũt: Et sic ignis purę dilectiõis sine fumo dolozis ĩ cozdibus eor̃ accẽdit. Et sic dr̃ Tob.iij.d. Qñs post tẽpestatẽ/cõtritiõis: trãquillũ fac̃ deuotiõis: ⁊ post lachzymationẽ ⁊ fletũ exultationẽ infundit. Vñ dicit Eccli.ix.c. Vinũ nouũ/amicus nouus: veterascet/⁊ cũ suauitate bibes illud. Ad pfectos autẽ ptinet: Carbones succẽsi sunt ab eo. Ipsi em̃ alios accendũt p̃dicãdo: p eis ozãdo: tpalia bñficia ⁊ obseq̃a imperti/endo. Primũ g̃ q̃d̃ de incipiẽtibus dr̃: Ab ira dei: secundũ q̃d̃ de pficiẽtib⁹ dicit: A facie ei⁹/puenit.i.a respectu misericozdię q̃ ppzie dr̃ facies ei⁹: cui ppziũ est misereri: tertiũ aũt ab ipso toto: qz p̃mũ min⁹ est/tũ bonũ: secũdũ maius ⁊ meli⁹: tertiũ maximum ⁊ optimũ in via. Hęc sũt tria vnguẽta beati Bernardi: q̃ sponsę christi assignat inesse.s. vnguentũ cõtritionis/vnguentũ deuotiõis/vnguentũ cõpassiõis. Vñ ipse beatus Berñ.dicit: Bonũ quidẽ est vnguẽtũ cõtritiõis: q̃d̃ fit de recozdatiõe pctõr̃: meli⁹ est vnguentũ deuotiõis/q̃d̃ fit de recozdatiõe bñficior̃: sed vtrũq̃ supat/vnguẽtũ cõpassiõis/q̃d̃ fit ꝺ respectu miseror̃. e Inclinauit cęlos ꝛc̃. Hic apte agit ꝓpheta de incarnatiõe. Et sic cõtinua p̃cedẽtib⁹. Dico q̃ carbones succẽsi sũt ab eo: q̃ venit ignẽ mittere in terrã: et nõ vult aliud nisi vt accendat: Lucꝛ.xij.f. Et vere venit ⁊ accẽdit: Quia/inclinauit cęlos: sicut vas vt totũ effunderet. Vñ in natiuitate cantat ecclia: Hodie melliflui facti sunt cęli. f Et descẽdit: in carnẽ. Phil.ij.a. Hũiliauit semet/ipsum/formã serui accipiẽs. Vel aliter: vt cęlũ tripliciter accipiat.s.christus/vir iustus. Esa.vlti.a. Cęlũ mihi sedes est. Et etiã p̃dicatores. Pś. Cęli enarrãt gl̃ã dei ꝛc̃. Iz est g̃ sensus: Inclinauit/christũ.i.in carnẽ hũiliauit. Vel/Inclinauit cęlos.i.iustos hũilitatẽ docuit/⁊ hũiles fecit. Vel/Inclinauit cęlos.i.p̃dicatores a cõtemplatiõe ad actionẽ: de quiete ad molestiã: de subtili doctrina ad lacteã doctrinã. His trib⁹ modis ĩclinant p̃dicatores. Vñ Jacob vidit angelos ascẽdẽtes ⁊ descẽdẽtes/⁊ dñm innixũ scalę: Geñ.xxviij.c. Vel/Inclinauit cęlos.i.p̃dicatores exposuit pęcutiõib⁹ ⁊ tribulationibus. Vel/Inclinauit.i.humiliauit cęlos.i.p̃latos et p̃dicatores: vt eis libẽtius crederet: quia humilib⁹ meli⁹ credit. Ecclesiastic.xxxiiij.a. Cũ austeritate imperabatis eis. Et ex h̃ seq̃t: Dispersę sũt oues meę/eo q̃ nõ erãt pastor: et factę sũt in deuozationẽ oim̃ bestiarũ agri: Et descẽdit. Sic g̃ christ⁹ ẽ inclinat⁹.i.valde hũiliat⁹. Et ꝓt h̃ dicit Hiero⁹. Quãto sũt hũilioza q̃ p me pass⁹ ẽ: tãto ei pl⁹ debeo: Et cũ oia replicaueris: nihil cruce cõtumeliosi⁹ inuenies quã pfitemur. Et qz sic humiliauit: Jõ seq̃t: g Et caligo sub pedib⁹ ei⁹: id ẽ diabolus: qui dicit caligo formaliter/qz caret luce: ⁊ effectiue/qz efficit caliginẽ peccati. Sub pedibus eius. i. sub potestate christi: quia p humilitatẽ incarnationis ⁊ passiõis triumphauit de ipso. Vel/Caligo: dicunt impij amoze terrenor̃ exceçati: De quib⁹ dicit Esa.vlti.a. Terra scabellũ pedum eius. Vel/Caligo dicit simplicitas credentiũ/ quę est sub pedibus christi: qz simplices nihil desiderãt nisi q̃d̃ christus. Vl/Caligo sub pedibus ei⁹.i.obscuritas sub hũanitate. Joh.j.d. Cui⁹ non sum dignus soluere corrigiã calceamẽti eius. Item Caligo: id est diabolus: Sub pedib⁹ ei⁹.i.sub apostolis/⁊ viris sanctis: quia conculcat ab eis. Et dicunt pedes dñi: qui portãt eum. j.Cor̃.vj.d. Glorificate et portate deũ in corpore vestro. Act̃.ix.c. Vas electiõis mihi est iste: vt portet nomẽ meũ coram gentib⁹ ⁊ regibus ⁊ filijs israel. Nec hoc solũ p passionẽ meruit: sz gloria ascẽsiõis: de q̃ subdit: h Et ascẽdit sup cherubin.q.d.q̃ descẽdit/ipse ẽ q̃ ⁊ ascẽdit: ꝓm illud Joh. iij.b. Nemo ascẽdit in cęlũ nisi q̃ de cęlo descẽdit ꝛc̃. Eccl̃s.j.a. Orit̃ sol ⁊ occidit/⁊ ad locũ suũ reuertit: ibicz renascẽs gyrat p meridiẽ/⁊ flectit ad aq̃lonẽ: lustrãs vniuersa in circũitu. Thema ĩ annũciatiõe et natiuitate et passiõe ⁊ ascẽsiõe: Hic ẽ sol iusticię christus de⁹ nr̃: de q̃ Malach.iiij.a. Oriet̃ vob̃ timentibus nomen meum sol iusticię. Qui orit̃ in natiuitate: Zach.vj.d. Oriẽs nomẽ ei⁹. Occidit ĩ passiõe. Ad locũ suũ renertit ĩ ascẽsiõe: Ibicz renascẽs/supple effectiue: qz nos fac̃ renasci p aquã ⁊ spm̃ sctm̃: Gyrat p meridiẽ.i.p iudęos. Per quos bñ dicit gyrare/q̃si p circũitum: qz a iudęis incępit ecclesia: ⁊ ad ipsos reuertet̃. Vñ versus. Cępit ab his/transfert ad hos/referet̃ ad illos Nostra fides/⁊ erũt ĩ mũdi fine fideles. Iste etiã sol flectit̃ ad aq̃lonẽ.i.ad gẽtiles. Ad quos bene dicit̃ flecti: qz ad ipsos nõ fuit p̃ncipaliter missus fili⁹ dei: ꝓm illud Matth̃.xv.c. Non sum missus nisi ad oues q̃ perierũt dom⁹ israel̃. Lustrat vniuersa: ꝓm illd̃ Roma.xj.d. Oia ꝛclusit ĩ incredulitate vt oim̃ misereat̃. i Sup cherubin. Ad ĩ h̃ sensu accipi põt/q̃ ille ordo seruiebat ei/q̃ñ ascẽdit: nõ ad necessitatẽ/qz ppzia virtute ascẽdit: sed ad honorẽ. Vel in hoc sensu: vt sup illũ ordinẽ in cęlis hũanitas christi exaltata sit. Nec dicit sup seraphin: sz sup cherubin: qui est penultim⁹ ordo: qz vltra seraphin nõ ẽ nisi hierothesia.i.sacer ordo trinitat⁹. Si g̃ diceret: sup seraphin: videret̃ dicere hoĩem ascẽdere vsq̃z ad diuinã essentiã: ⁊ q̃ hũanitas esset ęqualis diuinitati. Q̃d̃ remouet dicẽs: Sup cherubin. Verũtamẽ christus hõ/⁊ etiã beata ꝗgo ẽ sup oẽs ordines ãgelor̃ ĩ cęlo/⁊ loco ⁊ merito. Vel/Sup cherubin/dicit: qz nulla sciẽtia põt attingere ad ipsũ. Vñ Pś. Mirabilis facta ẽ sciẽtia tua ꝛc̃. Eccl̃s.vij.c. Diri sapiẽs efficiar: ⁊ lõgi⁹ recessit a me. k Et volauit.i. velociter ascẽdit. l Volauit sup pennas ventor̃.i.citius q̃z venti. Et est hyperbolica cõmendatio: vt maior notet̃ velocitas ascẽsus ei⁹: Semiario em̃ ꝗbi notat celerem eius ascensum: Vel celeritatẽ famę ei⁹: Or̃ cito natus: tã cito pastorib⁹ nũciatus: Luc̃.ij.b. Et magis stellę indicio reuelat⁹: Matth̃.ij.a. Vel/Volauit.i.eleuat⁹ ẽ: Sup pẽnas vẽtor̃.i.sup ꝗtutes aiar̃. Vẽti em̃ dicũt aię. Job.xxvij.d. Qui fecit vẽtis põd⁹.i. aiab⁹ corp⁹. Pẽnę sũt ꝗtutes sup q̃s volauit: qz sua grã ẽ sup oẽm grãz. Joh.iij.d. Dedit et spm̃ nõ ad mẽsurã. Et etiã ĩ h̃ notat q̃ ab ipo ẽ ois grã. Joh. j.b. De plenitudĩe ei⁹ oẽs accępim⁹. Et nota q̃ bis dicit volauit. Et ad p̃mũ nihil addit: sz ad scõm addit istud: Sup pẽnas vẽtor̃. Primũ volauit referet̃ ad diuinitatẽ: cui⁹ virt⁹ est sua cẽntia: q̃ qz tãta ẽ/iõ ad eã nullã fecit cõpationẽ. Secũdũ aũt referet̃ ad grãz hũanitat⁹: q̃ aliq̃'mõ respicit vl recipit ꝓpor̃tõz.

Hiero⁹.ostẽdit

Thema

Versus

Pś.119. Ro.12.d. Tripleꝛ status notatur in hoc versu

Pś.37.

Pś.18.

Pś.138.

Bliter.

Dnãtores dicũt carbones

Existẽtes in charitate dicuntur p:unę

Alter

Hiero⁹. Ostēdit hic christ⁹ velocior vento: leuior q̃ aia: p̃ celsior angelis ⁊ q̃buscũq; sãctis. Vel aliter. Et ascēdit sup cherubin: qd̃ interp̃tat plenitudo sciētię. q. d. omnē homis scientiā excedit ei⁹ ascēsio. Vel Ascēdit sup cherubin: id est in seraphin: qd̃ est sup cherubin: qd̃ seraphin interp̃tat ardor vel ardētes. i. ascēdit et habitat in eis q̃ ardēt igne charitatis. Job. xxiij. c. Si q̃s diligit me/sermonē meũ seruabit: ⁊ pr̃ me⁹ diliget eũ: et ad eũ veniemus et mãsionē apud eũ faciem⁹. Et q̃uis ita ascēderit: tamē volauit a nostro intellectu. Ps̃. Ascēdet hō ad cor altũ: ⁊ exaltabit de⁹. Job. ix. b. Si venerit ad me/nō videbo eũ: si abierit/nō intelligã. Cãt. vj. a. Auerte oculos tuos a me: qr ipsi me auolare fecerũt. Et hoc: Sup pēnas ventor. i. virtutes sanctor/eos pregendo occasionalit/qr ex hoc humiliant: ⁊ augēdo/qr dñs se subtrahit aliquãdo vt auidius quęrat: ⁊ habitus diligētius custodiatur. a Et posuit tenebras. i. mysterium incarnatiōis: b Latibulũ suũ: vt sic fides haberet meritũ. Vñ dicit Augustin⁹: Dñe abscōde te/vt credamus. iij. Regꝭ. viij. b. Dixit dñs vt habitaret in nebula. Vel/Tenebras: cęlũ empyreũ: Posuit latibulũ suum: qr de illo nihil scimus. Esa. vj. a. Vidi dominũ sedentē sup solium excelsum ⁊ eleuatũ: ⁊ plena erat domus a maiestate eius: ⁊ ea quę sub ipso erāt/replebant templũ. Seraphin stabāt sup illud: sex alę vni/⁊ sex alę alteri: duab⁹ velabāt facię eius: ⁊ duab⁹ velabāt eius pedes ⁊c. Vel Tenebras. i. scripturas ꝓphetar̃/in quib⁹ latet: qr scriptura videt humilis/ꝓm formã litterę: sed tamē dominus intus latet. ij. Pet. j. d. Habem⁹ firmiorē ꝓpheticũ ꝓmonē/cui bñ facitis attēdētes q̃si lucernę lucēti ī caliginoso loco. Vel/Tenebras. i. ecclię sacramēta: Latibulũ: quia ibi est: ⁊ tamē non videm⁹ eum ibi/nisi p fidem. Vel/Tenebras. i. viles mũdi/in quib⁹ habitat p gratiã: Latibulũ: qr ibi nō videt a mũdanis. Esa. l. b. Induã cęlos tenebris: ⁊ ponã saccum operimētũ eor̃. Vel/Tenebras. i. pctōres: ponit Latibulũ: qr in eis opat ipsis nesciētib⁹. Et q̃uis in tenebris istis sic latear: tamē c In circũitu ei⁹. i. ex omi pte est: d Tabernaculũ ei⁹. i. ecclesia/vel q̃libet aia iusta q̃ militat deo. Vñ dixit: Tabernaculũ: qd̃ est militantiũ. i. adhęret ei/nō vt ī carne: sed sicut est in scripturis. Unde dicit: e Tenebrosa aqua. i. obscura doctrina: f In nubib⁹ aeris. i. in scripturis ꝓphetar̃. Dicit aũt tabernaculũ ei⁹ esse in circũitu ei⁹: qr ipse est q̃si cētrũ in medio ecclię/oīb⁹ quãtũ in se est/ęq̃liter se offerēs sine ꝓsonar̃ acceptiōe. Act. x. e. In veritate cōperi: qr nō ē ꝓsonar̃ acceptor deus ⁊c. Itē in circũitu dicit esse tabernaculũ: vt in ipso q̃si in centro oēs cōiungant vinculo charitatis: sicut radioli in mediolo quadrigę. Act. iiij. f. Multitudinis credentiũ erat cor vnũ ⁊ aia vna. s. in dño qui eos in se cōiungebat. Job. xj. g. Jesus moritur⁹ erat p gente: ⁊ non tm̃ p gente: sed vt filios ist̃r q̃ dispersi erāt/cōgregaret ī vnũ. Itē Tabernaculũ eius in circũitu ei⁹/ad audiendũ/ad ornãdũ/ad muniēdũ. Vl̃/Tabernaculũ in circũitu ei⁹: Dicit etiã/ei⁹/intra qd̃ tota latuit diuinitas/nō inclusa tamē. Esa. xlv. c. Vere tu es de⁹ abscōdit⁹. De h̄ tabnaculo dicit in Ps̃. 18. Ps̃. In sole posuit tabernaculũ suũ. g Prefulgore ⁊c. Continuatio. Dixi q̃ tenebrosa aq̃. i. obscura doctrina: in nubib⁹ aeris. i. ī ꝓphetis: ⁊ etiã ī alijs oīb⁹ p̃dicatorib⁹. Tenebrosa dico: prefulgore in cōspectu ei⁹. i. respectu fulgoris ei⁹ q̃ erit in manifestatiōe: qñ videbim⁹ eũ facie ad faciē: qr nemo ē adhuc ī futura luce/q̃uis scp̃turas intelligat. 1. Cor. 13. Vel sic/Tenebrosa aq̃ i nubib⁹ aeris: Alia lr̃a. i. in ꝓphetis: qr ęther remotior ē a nob̄ q̃ aer: Sil̃r ꝓphetica scp̃tura remotior ⁊ obscurior ē q̃ apl̃ica doctrina: Vñ addit: Prefulgore: vna dictio est. i. plucidę: h In cōspectu. i. in cognitiōe. i Eius. s. dei. k Nubes. i. apl̃i q̃ deũ vicini⁹ ꝓtēplant: l Trãsierũt/de iudęis ad gentes. De his nubibus Esa. lx. b. Qui sunt isti q̃ vt nubes volãt ⁊c. Esa. v. b. Wãda/

cherubin

c Et posuit tenebras latibulũ
d suũ: ī circũitu ei⁹ tabernacu-
e lũ ei⁹: tenebrosa aq̃ ī nubib⁹
f aeris. Pre fulgore ī ꝓspectu

i eius nubes transierũt: grãn-
k do et carbones ignis. Et in-
l tonuit de cęlo dominus: et
m altissimus dedit vocē suam:

bo nubib⁹ meis ne pluat sup eã imbrē. Job. xxxvij. b. Frumẽtũ desiderat nubes. Ubi dicit Greg⁹. Frumẽtũ: electi/cęlestibus h̄orreis recōdēdi/q̃ pluiã desiderāt donec ad pfectũ veniant. De trãsitu dicit paul⁹: Act. xiij. g. Uob oportebat primũ p̃dicare verbũ dei: sed qm̃ repulistis illud/indignos vos iudicastis ęternę vitę: ecce cōuertimus nos ad gētes. Vel/Trãsierũt: mũdũ p ꝓtęptũ ꝓrenorũ sicut pegrini. Heb. vlti. c. Nō habem⁹ hic manentē ciuitatē: sz futurã inq̃rimus/p fidē. Phil. iij. d. Cōuersatio nostra in cęlis ē: p carnis macerationē. Et nota q̃ dicit: Prefulgore. i. p̃fulgidę: vbi duo notāt: in fulgore/claritas: i pre/supeminētia: q̃ debet esse in p̃dicatorib⁹: q̃ et fuit ī apl̃is. Daniel. xij. b. Qui aũt docti fuerint/fulgebũt q̃si splendor firmamēti: ⁊ qui ad iusticiã eruditũt multos/q̃si stellę in perpetuas ęternitates: ecce claritas. Exo. xxv. c. precepit dñs vt fieret sup mēsam corona interrasilis alta quattuor digitis: ⁊ sup illã altera corona aureola: ecce excellēria ī aurea ⁊ aureola. m Grãdo: Sic lege: Nubes trãsierũt: ⁊ in trãsitu suo facr⁹ est grãdo. Et determiat hic modũ p̃dicatiōis apl̃or: qui cōsistit in q̃ttuor. Primo in aspere increpãdo: qd̃ notat cum dicit: Grãdo. Secũdo ad amorē inflãdo: Vñ dicit: n Et carbones ignis. Iere. xxiij. f. Nũquid nō verba mea sunt q̃si ignis ardens/ecce inflãmatio: Et sicut malle⁹ cōterens petras/ecce aspitas increpatiōis. Et Ps̃. Et virtutem terribiliũ tuorũ dicēt: ecce increpatio. Memoriam abundantię suauitatis tuę eructabũt: ecce accēsio amoris. Et nota q̃ nō dicit/ignis: sed dicit: carbones ignis. Ignis em̃ dicit spũsanct⁹. Lucꝭ. xij. f. Ignem veni mittere in terrã. Sed ipsi sunt carbones ignis: qr succēsi sunt spũsancto. Tertio ꝓsistit mod⁹ p̃dicatiōis apl̃or in cōminatiōe pęnar̃ ęternar̃: qd̃ notat cũ subdit: o Et intonuit: cōminando. s. has pęnas: p De celo: de apostolis: q Dñs. Matth. x. c. Nō em̃ vos estis q̃ loq̃mini: sed spũs patris vĩ q̃ loquit in vob. Tonitrus em̃ terribilit cōminat. Ps̃. A voce tonitrui tui formidabũt. Eccl. xliij. b. Vox tonitrui ei⁹ verberabit ęrã. i. ꝓrenos. Fit aũt duplicit tonitr⁹: ꝓm duas sui diffinitiōes: q̃r vna ē: Tonitrus ē ex collisiōe nubiũ: sic apl̃i ⁊ p̃dicatores p collisionē auctoritatũ faciũt tonitruũ. Alia diffinitio ē: Tonitrus ē ignis extinct⁹ ī nube. Nec fit ex igne solũ: nec ex nube solũ: qr oportet q̃ p̃dicatores habeant duo. Ignē. s. irã p cęlum. Nubē aquosã. i. cōpassionē. Ignis sine nube videt pōt⁹ indignatio aut odiũ q̃ p̃dicatio: Nubes sine igne/remissio. Vñ Greg⁹ in pastorali. Curãdũ q̃ppe ē/vt rectorē subditis ⁊ matrē pietas ⁊ patrē exhibeat disciplina: atq; inter hęc sollicita circũspectiōe pnidendũ/ne aut districtio rigida/aut pietas sit remissa: Nã misericordia aut disciplina multũ destituit/si vna sine altera teneat: Sed erga subditos inesse rectorib⁹ debet ⁊ iuste cōsulēs miscēdia: ⁊ pie sęuiēs disciplina. Hinc nãq; ē q̃ docēte veritate/p samaritani studiũ semiuiu⁹ ī stabulũ ducit: ⁊ vinũ atq; oleũ ei⁹ vulnerib⁹ adhibet: vt p vinũ. s. mordeant vulnera: p oleũ foueant. Ne cesse q̃ppe ē/vt q̃sq; sanãdis vulnerib⁹ p̃est/in vino morsũ doloris adhibeat: in oleo mollicię pietatis: quaten⁹ p vinũ mũdent putrida: p oleũ sanãda foueant. Quarto in leniter cōmonãdo ⁊ exhortãdo p exēpla/rōnes/auctoritates. Unde dicit/ r Et altissim⁹ dedit vocē suã. Ps̃. Dedit vocē suã: mota est tra. Dedit: nō vēdidit. Esa. lv. a. Venite emite absq; argēto: ⁊ absq; vlla cōmutatiōe vinũ ⁊ lac. Matth. x. b. Gratis accepistis/gratis date. Itē dicit: Dedit: qr hō naturalit libēt⁹ facit ꝓpt blandã admonitionē q̃ ꝓpter imperiũ. Vñ Ps̃. Adducent regi virgines. Non dicit violenter trahent. Seneca. Generosus est anim⁹ homis et in potestatē recalcitrãs: facile ducit q̃ trahat. Et ex hoc accidit q̃ hō sp nitit in vetitũ: cũ liber velit eē naturalit. Admonitio ꝓo cōsistit ī tribus. Primũ est/inscios bñ instruere. Gal. vlti. a. Instruite in spũ lenitatis. Secũdũ ē/deuiãtes leuiter corripe. ij. Thessal. iij. d. Nolite

Ps̃. 63.

Mod⁹ p̃dicationis apl̃or in q̃tuor consistit

Ps̃. 144.

Tonitr⁹ fit plicit: et q̃dam et comparatione predicationis

Ps̃. 103.

Ps̃. 45.

Ps̃. 44.

Admonitio consistit in tribus

iij.d. Nolite q̃si inimicũ illũ existimare: sz corripite vt frẽm. Tertiũ est desolatos pie ꝓsolari. Esa.xl.a. Cõsolamini/ꝓsolamini popule me⁹/dicit dñs vester. Et dicit/dñs: vt p̃dicatores se seruos eius recognoscãt ⁊ ei seruiant. Matth.xxiiij.d. Quis putas est fidelis seruus ⁊ prudẽs quẽ ꝓstituit dñs sup familiã suã: vt det illis cibũ in tẽp ore.i. Lorꝯ.iiij.a. Sic nos existimet hõ/vt ministros christi. Itẽ dicit/altissimus: vt sibi eius gloriã nõ vsurpent/quẽrendo vanã gloriã.q.d.quia altissimus: ideo omnia sunt ei attribuenda. Lucꝯ.ij.b. Gloria in altissimis deo. Brũs Berñ. Fidelis reuera seruus es/si de gẽia dñi tui: ⁊ si nõ exeunti a te: tñ transeunte per te nil tuis manib⁹ adherere ꝓtingat. a Grãdo et carbones ignis: vt supra: Sz repetit ad maiorẽ ꝓfirmationẽ. Vl' ad litterã põt exponi istud: Et itonuit de celo dñs: ĩ trãsfigurione: Ubi iohes ⁊ iacobus/q̃ ibi fuerũt/vocati sũt boanerges.i.filij tonitrui: Mar.iij.b. Et altissimus dedit voce suã: dicẽs: Hic est filius meus dilect⁹: Matth.xvij.a. Grando et carbones ignis. Hoc non mutat. b Et misit ⁊c. Ostẽso modo p̃dicandi: hic incipit ondere q̃ sunt necessaria p̃dicatori. Primũ est auctoritas: De q̃ dicit: Et misit/dñs.s.cui⁹ est mittere. Lucꝯ.x.a. Rogate dñm messis vt mittat operarios in messẽ suã. Ro.x.c. Quõ p̃dicabũt nisi mittant: Secundũ est celeritas siue strenuitas ĩ exequẽdo officiũ suũ: Unde dicit: c Sagittas suas. Esa.xlix.a. Posuit me sicut sagittã electã. Prędicatores enim dicit sagittas ꝓpt multas ꝓprietates sagittę/q̃s in se debet hãe. Prima est: Velox ẽ: sic ⁊ ipsi debent esse. Prouerb.vj.a. Discurre/festina/suscita amicũ tuũ.

Que sint necessaria p̃dicatori.

Predicatores sagitta.

Fragilis ẽ: sic ⁊ ipsi debẽt esse p sui cognitionẽ. ij. Lorꝯ.iiij.b. Habem⁹ thesaurũ istũ ĩ vasis fictilib⁹. Propt ꝗ vocabat dñs frequent Ezechielẽ: fili hois. Aug⁹. Ut aliq̃d sim⁹ cogitem⁹ q̃ prope nihil sumus.

Leuis est: sic p̃dicatores p ꝓtemptũ temporaliũ. Greg⁹. Qui ꝓtemptũ temporaliũ prędicat: restat vt ipse prior contemnat. Et alibi dicit de malis: idẽ: Forte ideo ꝓtemptũ temporaliũ prędicant/vt ea soli habeãt: Sũt enim qui pauperiatẽ prędicant vt medicamentũ: sed eã fugiũt vt venenũ.

Gracilis est: sic prędicatores p carnis macerationẽ. Cantꝯ. iij.c. Uniuscuiusq̃ ensis super femur suum ꝓpter timores nocturnos. Femur vocat carnalitatẽ.

Fugat lupos: sic p̃dicatores dęmones. Job.iij.b. Qui parati sũt suscitare leuiathan. Uñ.ij.Regꝯ.j.c. prędęcpit dauid vt docerent filios iudę arcũ.

Plana ⁊ leuis est: sic ipsi leuiter corrigere debent. Geñ.vj.c. prędęcpit dñs vt fieret arca de lignis leuigatꝯ. Gal'. vltꝯ.a. Corripite huiusmodi in spiritu lenitatis.

Penetratiua est. Cantꝯ.v.c. Percusserũt me ⁊ vulneraverunt me custodes murorũ.i. prędicatores.

Pennata est: sic ⁊ ipsi pennis virtutũ. Prouerb.j.b. Frustra iacit rętę ante oculos pennatorũ.

Recta ẽ: sic ⁊ ipsi p itẽtionẽ. Ps. Rectos decet collaudatio.

Concaua est in capite: sic debẽt esse p̃dicatores p hũilitatẽ. Uñ ĩ capite sermonis.i. ĩ ꝓthemate hũiliãt se ⁊ petũt orõnẽ audientiũ. Judicꝯ.vj.g. Gedeon ipleuit conchã rore. Et. iiij.Regꝯ.iiij.a. Uasa vacua impleuit heliseus.

Ps.32.

d Et dissipauit eos.i. ĩcredulos a fidelib⁹ diuisit p apostolos. Uel/dissipauit eos.i. malos p p̃dicatores/ne malicią implerent. Job.v.b. Qui dissipat cogitationes malignorũ/ne possint implere manus eorũ q̃d ceperant. Hiere.j.b. Ut euellas ⁊ destruas ⁊ disperdas ⁊ dissipes ⁊c. Tertio necessaria fuit apostolis miraculorũ multiplicatio: ⁊ moderis prędicatoribus necessaria est operũ clara exhibitio: Uñ subdit. e Fulgura mltiplicauit.i. miracula vel clara opa. Job.xxxviij.d. Uũq̃d mittꝯ fulgura ⁊ ibũt: ⁊ reuertẽtia dicẽt tibi assum⁹: Mar.vltꝯ.d. Illi aũt pfecti p̃dicauerũt vbiq̃/dño cooperãte ⁊ sermonẽ ꝓfirmãte sequẽtib⁹ signis. Signa sunt opa. Sed iam in multis potest dici illud Ps. Signa nostra nõ vidimus. Et ideo sequitur: Jam non est ꝓpha. Et ꝓpt hoc ꝓcludit: Et nos nõ cognoscet amplꝯ. Jã multꝯ pt dici: Qd signũ ondis nob: ñ qz hęc facis: vt Job.ij.d. ꝗ qz ꝗ dicꝯ: Et mltiplicãdo fulgura siue signa: f Cõturbauit eos/reprobos ad irã: electos ad pęnitẽtiã. Ps. Sana me dñe: qm̃ ꝓturbata sũt ossa mea. Sic paulus ꝓturbauerat illos q̃b⁹ dicebat ij.Lorꝯ.vij.c. Nũc gaudeo: nõ qz ꝓtristati estꝯ: ꝗ qz ꝓtristati estis ad pęnitentiã: contristati enim estis ꝓm deũ/vt in nullo detrimentũ patiamini ex nobis. Quarto necessaria est p̃dicatoribus scientia scripturarũ: Uñ subdit g Et apparuerũt fontes aquarũ.i. duo testamenta: q̃ sũt fons aquarũ saliẽtiũ ĩ vitã ęternã.i. doctrinarũ. Job.iiij.b. Hi fontes apparuerũt apostolis: qz aperuit illis sensũ vt intelligerẽt scripturas. Uel/fontes/sũt vulnera iesu christi: quę sunt fontes aquarũ.i. gratiarũ vel doctrinarũ: vbi debet prędicator haurire qd̃ alijs p̃dicet. Esa.xij.b. Haurietis aquas in gaudio de fontibus saluatoris.i. de vulneribus iesu christi. Ibi hauserat paul⁹ dicẽs.j.Lorꝯ.j.d. Nos p̃dicam⁹ christũ crucifixũ ⁊c. Et.ij.eiusdẽ.a. Nõ enim iudicaui me scire aliq̃d iter vos nisi iesũ christũ: ⁊ hunc crucifixũ. Vl' fontes/sunt ipsi apli. Exo.xv.d. Duodecim fõtes fuerũt ĩ helim.i. duodecim apostoli in christo. Helim interptat fortꝯ eorũ: ⁊ significat christũ/a q̃ fortitudinẽ habuerunt. Et in ipso erãt fontes: qz ab ipso singulari fonte habebãt q̃cq̃d alijs effundebant. Uñ Ps. Qm̃ apud te est fons vitę: ⁊ in lumine tuo videbimus lumen. h Et reuelata sũt fundamẽta orbis terrarũ. Fundamenta ista/sunt ꝓphę vl' eorũ scpturę: fundati supra petrã christũ. Eph.ij.d. Jã nõ estis hospites ⁊c. Eccꝯ. xxvj.d. Fundamẽta ęterna supra petrã solidã. Hęc sunt fundamenta orbis terrarum.i. ecclię. Terrę dicunt ecclię particulares: Orbis terrarum/ecclia vniuersalis. Et ideo dicit orbis: qz sicut extra orbẽ nihil est: ita q̃ extra ecclam ẽ/nihil est. Itẽ qz orbis dicit circulationẽ: p hoc notat stabilitas ecclesię: ⁊ q̃ finẽ nõ habet. Matth.vltꝯ.d. Uobiscũ sũ vsq̃ ad ꝓsũmationẽ sęculi. Hęc enim est nauicula petri q̃ ꝓcuti potest/ꝗ submergi nõ potest. Lucꝯ.xxij.d. Ego rogaui ꝓ te/vt non deficiat fides tua. Et dicit aplus: q̃ exauditus est ꝓ sua reuerẽtia: Heb.v.b. Hęc fundamenta reuelata sunt per fontes aquarũ.i. p vulnera saluatoris: qz obscura ꝓphę in passione manifestata sũt. Uñ tũc monumenta aperta sũt: ⁊ petrę scissę sũt: In cuius signũ adhuc cũ altaria ⁊ sacrosancta in q̃dragesima velata fuerũt: in die parasceues nudant ⁊ apparẽt omnib⁹. Hęc aũt omnia si q̃s grãt quõ facta sũt: Ecce: i Ab increpatione tua/o dñe. Increpat dñs extra p̃dicando. Matth.xxiij.d. Serpentes genimina viperarũ/quõ fugietis a ventura ira? Increpat etiã interiꝯ. Job. xxxiij.c. Increpat q̃z p dolorẽ in lectulo. k Ab inspiratione.q.d. primũ non sufficit nisi assit ⁊ amor: scõm qd̃ dicit Aug⁹: Cũ ex gratia sit auditus: necessaria est alia gra q̃ cor mouet. l Spũs irę tuę.i. tui sancti spũs inspirantꝯ ⁊ docentis irã tuã futurã. De q̃ Prouerb.vj.d. Zelus ⁊ furor viri nõ parcet in die vindictę ⁊c. m Misit de sũmo ⁊c. † Psalm⁹ tot⁹ loquẽs/nõ mutata voce/cladẽ humani generis añ aduentũ ⁊ liberationẽ p aduentũ christi hucusq̃ expo suit: Hic introducit ecclias p aplos collectã de se ⁊ de bñficijs sibi collatꝯ loqntẽ. Dicit q̃: Misit de sũmo/de⁹ pat filiũ de se summo. Ps. A sũmo cęlo egressio eius. Et Job. xvj.f. Exiui a patre ⁊ veni in mundũ. Sz potest obijci: Mõne deus vbiq̃ est: q̃liter ergo misit? Sol. Notat hic manifestatio humiliatiõis/⁊ maxima naturarũ distãtia: qz prima ⁊ naturarũ natura est deus: vltima hõ. Uñ Prouerb. vltꝯ.b.

Ps.73.

Ps.6.

Luꝯ.24.d.

Ps.55.

Matth.27.f.

Ps.18.

Al. † Christus.

Procul & de vltimis finib⁹ terre p̃ciũ ei⁹. Hęc mulier est
ecclia: cui⁹ p̃ciũ est de⁹ & hõ. a Et accepit me/ecclia
sponsã sibi. Consensus aĩor sponsi & sponsę, pcessit in abel p/
mo iusto: In vtero virginis fuit p̃iũctio corpor: In futuro
erit traductio ĩ p̃riã domũ. b Et assũpsit me de aqs
multl. i. de p̃plis mul
tis: qz de iudęis & gẽ/
tibus. Apocl. xvij. d.
Aquę multę p̃plis mul/
ti. Vl/De aqs mul
tis. i. de tribulationi/
bus multis: assum/
psit me/ad regnũ: ad
qd̃ null⁹ assumek nisi
ex his aqs. Actl. xiiij. d. Per multas tribulationes oportet
nos intrare in regnũ cęlor. Heb. xij. c. Si extra disciplinã
estl: g̃ adulteri & nõ filij estl. Sz ad solos filios ptinet hęredi
tas regni: Nõ enĩ erit hęres filij⁹ ãcillę: Genĩ. xxj. b. Vl/De
aqs multl/baptismi: q̃ dicunk multę: qz ad multa valent:
videlicet: fomitẽ debilitãt: remissionẽ peccator p̃ferũt: gra/
tiã augmentant. Vel hoc potest dicere q̃libet puersus ad pę/
nitentiã: Misit de sũmo/gr̃az suã. Jacob. j. c. Omne da/
tũ optimũ & omne donũ pfectũ/desursũ descẽdẽs a p̃re lumi/
nũ. a Et accepit me/ad pęnitentiã q̃si portãdũ. Esa. xl.
c. Sicut pastor gregẽ suũ pascet: ĩ brachio suo p̃gregabit ag/
nos: & ĩ sinu suo leuabit: fętas ipse portabit. Osee. xj. b. Ego
q̃si nutrit⁹ ephraim: portabã eos ĩ brachijs meis. b Et as
sũpsit me. i. extraxit me. De aqs multl. i. de pctis mul/
tis. l. de aquis luxurię. Genĩ. xlix. a. Rubẽ effusus es sicẽ aq:
nõ crescas/qz ascendisti cubile patris tui: & maculasti stratũ
eius. Itẽ/de aqs/mundanę cupiditatl. Greg⁹. Amor eter/
nor/desiccat cupiditatẽ terrenor. Itẽ/de aquis/psecutio/
nũ. Cantl. viij. c. Aquę multę nõ potuerũt extinguere cha/
ritatẽ. Per hoc q̃ dicit/accepit/notak pura gr̃a: Per/as
sũpsit/gr̃a cũ libero arbitrio. Assũpsit/dico: et c Eri/
puit me: In q̃ notak gr̃a & violentia: quia hõ q̃si naturali/
ter fuit sub potestate diaboli: & p gratiã & violentiã ereptus.
Job. j. d. Ecce agnus dei/Ecce gr̃a: Ecce qui tollit peccata
mundi/Ecce violẽtia. d De inimicl meis: mũdo/carne/
diabolo. e Fortissimis. Fortes enĩ sũt ad illicita deside/
ria accendenda. Lucl. xj. c. Cũ fortis armat⁹ custodit atriũ
suũ: in pace sũt ea q̃ possidet. Fortiores sũt mũdanã p̃cupis/
centiã suggerendo. Hiere. xxxj. b. Liberauit eũ de manu po
tentiorl. Fortissimi ĩ supbia. Job. xlj. d. Nõ est potestas sb
cęlo q̃ cõparek ei: q̃ fact⁹ est vt nullũ timeret: & omne sublime
videt &c. Sz econtra dñs est fortis/carnẽ mortificando: sicut
Matth. iiij. a. cũ ieiunaret. Fortior ẽ/mũdũ p̃tẽnendo. Vñ
Job. vj. b. Fugit ĩ mõtẽ/ne facerẽt eũ regẽ. Fortissim⁹ seip/
sũ exinaniẽdo. Phil. ij. b. Exinaniuit semetipsũ/formã serui
accipiẽs. f Et: id ẽ/ab his q̃ oderũt me. i. dęmonib⁹.
Cõtra. Hiere. iij. a. Tu fornicata es cũ amatorib⁹ multl. i.
cũ dęmonib⁹: Nõ q̃ oderũt. Sol. Ad hoc amãt vt pdãt. Et
hęc p̃ditio/odiũ dĩ. Quia igit dñs/eripuit de fortissimis: iõ
magl est laudandus: p̃ maiorẽ triũphũ: Quia ꝯo ab his q̃
oderũt: magis est diligendus p̃ mai⁹ cõmodũ. Et necesse
fuit q̃ eriperet: g Qm̃ cõfortati sũt sup me: p̃iungẽ
do vitiũ vitio: ꝓm illud Osee. iiij. a. Sãguis sanguinẽ tetigit.
Sup me/q̃si op̃primẽdo. ij. Pet. ij. d. A q̃ qs supat⁹ est/ei⁹
& seruus est. Vel sic põt legi: c Eripuit me/dicit ecclia:
d De inimicl meis fortissimis. i. tyrãnis. f Et ab his
q̃ oderũt me. l. a malis hoib⁹. Et hoc mõ. l. g Qm̃ cõ
fortati sũt sup me: qz ecclia creuit inter p̃ssuras. Genĩ. vij.
c. Inundauerũt aq̃/& eleuauerũt arcã in sublime. Vñ fides
ei⁹ cõpak grano sinapis: Matth. xvij. c. Vñ dicit Exo. j. c.
q̃ filij israĩl/q̃to magis op̃primebank: tanto magl multiplica/
bãt. h Pręuenerũt me. Cõtinuatio. Dixit: Cõfortati
sũt sup me. Et bñ pfortati: qz/Pręuenerũt me ĩ die affli
ctiõis meę. Sic enĩ facit diabol⁹: In afflictiõe tẽptat. Vñ
Matth. iiij. a. cũ dixisset: Cũ ieiunasset dñs q̃dragĩta dieb⁹ &
q̃draginta noctib⁹: postea esurijt. Statim subiũxit: Et acce/
dẽs tẽptator &c. Et bñ dicit/Pręuenerũt: qd̃ faciũt/qm̃ ĩpedi/
unt p̃gressũ boni p̃positi. Et tũc q̃si comitank: cũ hominẽ in
pctm̃ traxerũt. Vl/Pręuenerũt me: decipiẽdo me ex ĩprouĩ
so. Lucl. x. c. Nõ q̃dã descendebat a hierlm in hiericho: & ĩ/
cidit ĩ latrones. Lucl. xij. e. Si sciret p̃familias. i. rõ/q̃ ho/
ra fur veniret: vigila/
ret vtiq̃ &c. Esa. xv. a
Nocte. i. ex ĩprouiso:
vastat⁹ est mur⁹ virtu
tũ. Sic ergo Pręuene/
rũt. Sz sũt multi qui
nõ expectãt q̃ diabo/
lus p̃ueniat eos ꝯ mo
do: ꝯ ipsi p̃ueniũt eũ
tẽptatiões p̃tra se excitãdo. Osee. ij. b. Sequek amatores su
os. i. dęmones. Esa. lvij. b. Misisti legatos tuos p̃cul. i. co/
gitatiões malas & affectiões: & humiliata es vsq̃ ad inferos:
in multitudine vię tuę laborasti. Threñ. j. b. Abierũt absq̃
fortitudine añ faciẽ subseq̃ntl. Dicit g̃. Pręuenerũt me ĩ
die afflictionis meę: vt expositũ est. Et bñ dicit/in die
afflictionis: qz afflictio diẽ facit: ꝓm illud Esa. xxviij. e.
Vexatio dabit itellectũ. Vl/ĩ die afflictiõis. i. in tristicia:
tũc faciliꝰ vincit diabol⁹ hominẽ. Eccl. xxxviij. b. A tristicia
festinat mortẽ: & coopit veritatẽ: & tristicia cordis flectit cer/
uicẽ. Prouerb. xvij. d. Spũs tristl exiccat ossa. i Et fa
ctus est dñs p̃tector me⁹. Bñ sequit hoc post afflicti/
onẽ: qz in afflictiõe reqrit dñs. Vñ Esa. xxvj. c. Dñe in an/
gustia reqsierũt te. Et si reqrũt iueniũt. Matth. vij. a. Qui
q̃rit iuenit. Prouerb. xviij. b. Turrl fortissima nomẽ dñi: ad
ipsũ currit iust⁹ & exaltabit. Et hoc est qz dicit h: Et fact⁹
est dñs p̃tector me⁹: Et hoc scuto fidei: de q̃ Eph. vlt.
c. In omnib⁹ sumẽtes scutũ fidei. Sz nõ cuiuscũq̃ fidei: Vñ
subdit: k Et eduxit me ĩ latitudinẽ. Et non dicit tm
ducit: ꝯ educit. In q̃ notank duo: Per. e. notak a q̃ dñs libe/
rat: Per ducit notak q̃ liberat. Exo. xv. b. Dux fuisti ĩ mise/
cordia tua. In latitudinẽ. Cõtra. Sz ĩ angustiã. Matth.
vij. b. Arta est via q̃ ducit ad vitã. Sol. Arta est in p̃ncipio:
latior in medio: latissima in fine/vbi est pfecta charitas/q̃ an/
gustiã omnis timoris expellit. Prouerb. iiij. b. Ducã te p se/
mitas equitatl: q̃s cũ ingressus fueris/non artabunk gressus
tui. Et ideo bñ dicit/in latitudinẽ. Aug⁹. Charitas latior
est q̃ oceanus. Nec mirũ: qz eũ tenet qui est vbiq̃. Item
bene/in latitudinẽ: qz extra mundi angustias/p mundi cõ
temptũ: Extra carnis curuitatẽ/quę se tm̃ diligendo in se re/
flectit per abstinentiã: Extra rationis argumenta/per fidẽ.
Ro. viij. d. Creatura liberabit a seruitute corruptionis &c.
Seneca: Cõtemptus sui corpis/vera libertas est. Et in hac
latitudine: l Saluũ me fecit. Ecce creatio & recreatio.
Esa. xliij. b. Vñ me nõ ẽ formator de⁹: & p⁹ me nõ erit: Ego
sũ/ego sũ dñs: & nõ ẽ absq̃ me saluator. Saluũ: triplici sa/
lute. Temporali: spũali: & glorię. Glorię ꝯo nõ adhuc in re:
ꝯ in spe & in fide. Just⁹ enĩ ex fide viuit: Abacuk. ij. a. Gal.
iij. b. Et hoc totũ est mihi: m Qm̃ voluit me: añq̃ vel/
lẽ eũ. j. Job. iiij. b. In hoc ẽ charitas dei/nõ q̃ nos dilexe/
rim⁹ eũ: ꝯ qm̃ ipse p̃or dilexit nos. Titũ. iij. b. Nõ ex opi/
bus iustiçię q̃ fecim⁹ nos: ꝯ ꝓm suã misericordiã saluos nos
fecit. Et sciendũ q̃ hic notank gradus ad beatitudinẽ. Pri/
mus est diuina electio: qui notatur p hoc q̃ dicit: Voluit.
Job. xv. c. Nõ vos me elegistl: ꝯ ego elegi vos. Secũdus
gradus est/fides/& maxime passionis: qui notak p: Saluũ
me fecit. Tertius est charitas: qui notak ibi: Eduxit me
in latitudinẽ. Quart⁹ est nostra bona voluntas: q̃ notak
ibi: Et retribuet mihi dñs ꝓm iusticiã meã. Quint⁹
est bona opatio: q̃ notak ibi: Scd̃m puritatẽ manuum
meaꝝ. Sextus est pseuerãtia: q̃ notak ibi: Quia custo/
diui &c. Septim⁹ est eterna retributio: q̃ notak ibi: Et re/
tribuet &c. ĩ ospectu ocl̃orũ ei⁹. Reuertamur q̃ ad lit/
terã. n Et retribuet. Hic versus & alius q̃ sequit/fere si
miles sunt. Sz in hoc versu agit de retributione q̃ fit ĩ p̃sen/
ti. In alio de retributiõe q̃ erit in futuro. Dicit g̃: Et retri/
buet mihi dñs:

Al. † de multitudine aquarum. Al. †. Eruit.

Al. † firmamentum meum. Al. † Eruit me.

Moraliter.

Alit.

Gradus ad beatitudinem.

buet mihi dñs: in ꝑsenti: a Scdm iusticiã meã. i. bonã voluntatẽ meã. Anselm⁹. Iusticia est rectitudo volũtat⁊ ꝓpĩ se saluata. Sz q̃d retribuet? Iocunditatẽ ineffabilẽ: q̃ est in custodiendis mandatis dei. Ps. In custodiendis il/ Ps.18. lis retributio multa. Vl' augmentũ gratię. Job. j. b. Et gra/ tiã pro gratia. i. augmentum gratię ꝑ viũ gr̃ę. b Et fm pu/ ritatẽ manuũ me/ Opus dr im/ pur triplicit ariũ. i. operũ. Et no/ ta q̃ opus dicit impu rũ ratione carnalis af/ fectus. Esa. j. d. Ma/ nus vestre plene sunt sanguine. Itẽ cũ fit ꝓpĩ mundi ꝛcupis/ centiã. Hiere. vj. e. Ut q̃d affertis mihi thus de saba: ⁊ ca/ lamũ suaue olentẽ de terra longinqua? Et etiã cũ fit causa in anis glozię. Matth. vj. a. Attendite ne iusticiã vestrã faciat⁊ coram hominib⁹ vt videami ab eis: alioquin mercedẽ nõ ha/ bebitis. Vñ Greg⁹. Vꝛcozdia est magna agere ⁊ laudi inhi/ Vl. mammõ. are: qz vnde cęlũ mercari potuit: inde †meritũ transitozij fa/ uozis quęrit. c Retribuet mihi. Ad maiozẽ ꝛfirmati/ onẽ repetit. Vel ideo repetit/ retribuet: qz vtrũq; remune/ rabit a dño: et puritas innocẽtię/ qua declinat malũ: ⁊ exer/ citiũ iusticię/ qua fit bonum. Vñ. Esa. lxvj. g. Erit sabbatũ ex sabbato/ ⁊ mensis ex mense. Vl' retribuet: dando perse/ uerantiã. Et hoc/ d Quia custodiui vias dñi. Vię dñi/ sũt opa vel vinẽdi ozdines. Job. xxxiij. b. Opus hois reddet ei. Itẽ vię dñi/ sũt ꝓcępta ⁊ ꝓhibitiones: ꝑ q̃ itur ad deũ. Matth. xix. c. Si vis ad vitã ingredi/ ꝓua mãdata. Ps. Ps.118. Viã mãdatoꝛ tuoꝛ cucurri. Vl' Custodiui vias dñi. i. vias q̃s ambulauit dñs/ imitat⁹ sum. s. viã pauperratis/ hu/ militatis/ cruc⁊. j. Pet. ij. d. Christus passus est ꝑ nobis vo bis relinquẽs exemplũ vt sequamini vestigia ei⁹. Job. xxiij. c. Vestigia eius secutus est pes me⁹/ viã ei⁹ custodiui ⁊ non declinaui ab ea. Itẽ vię dñi/ sũt misericozdia ⁊ iusticia: q̃b⁹ Ps.24. venit ad nos ⁊ nos ad ipsũ. Ps. Vniuersę vię dñi misericoz/ dia ⁊ veritas. Vas necesse est custodire: qui vult ire ad ip/ sũ. Prouerb. iij. a. Misericozdia ⁊ veritas non te deserat. Prouerb. xvj. a. Misericozdia ⁊ veritate redimit iniq̃tas. Et bñ dic: Custodiui: qz mlte sũt insidię ⁊ laquei i his vi/ Ps.141. is. Ps. In via hac qua ambulabã/ abscondeꝛt supbi laque/ um mihi. Ideo dicit Hiere. vj. d. State sup vias vestras ⁊ attendite/ ⁊ interrogate de semitis antiquis q̃ sit via bona. e Nec postea impie gessi a deo meo. s. recedendo. Job. vj. g. Nñe verba vitę ęterne habes: ad quem ibimus? Aug⁹ li. ꝛfessionũ. Nñe si vis vt fugiã ad te: da mihi alterũ De vijs dñi. te: vt a te fugiam ad te: a te iusto ad te misericozdem. Nota via domini per quam ambulant boni/

Ps.17. Munda seu pulchra. Prouerb. iij. c. Vię eius vię pulchrę. Ps. Impolluta via eius.
Luminosa. Prouerb. iiij. c. Semita iustoꝛ q̃si lux ꝓcedit ⁊c.
Est Recta. Esa. xl. a. Rectas facite semitas dei nostri.
Plana. Esa. xl. a. Erũt praua i directa/ ⁊ aspa i vias planas.
Stabilis seu ꝓtinua. Prouerb. iiij. d. O culi tui videãt recta: ⁊ palpebrę tuę ꝓcedãt gressus tuos: ⁊ vię tuę stabilientur.
Ardua siue arta. Matth. vij. b. Arta est via quę ducit ad vi tam ⁊c.

De vijs diaboli Via diaboli/ per quam ambulant mali/

Ps.34. Lubrica siue imunda. Ps. Fiãt vię illozũ tenebrę ⁊ lubri/ cum. Thren. iiij. d. Lubricauerunt vestigia nostra.
Tenebrosa. Prouerb. iiij. c. Via impioꝛ tenebrosa: ⁊ nesci/ unt vbi corruant.
Est Tortuosa. Ps. In circũitu impij ambulant.
Ps.11. Lapidosa. Eccl. xxj. b. Via impioꝛ cõplantata lapidibus.
Instabilis. Thren. j. c. Peccatũ peccauit hierusalẽ/ propte/ rea instabilis facta est.
Lata. Matth. vij. b. Spaciosa ⁊ lata ẽ via q̃ ducit ad mortẽ. Ideo bñ dicit: Custodiui vias dñi: quia sępe credit hõ ire viã dñi/ ⁊ vadit viam diaboli. Prouerb. xvj. d. Est via q̃ videt homini recta: ⁊ nouissima illius ducunt ad mortẽ. In hac autẽ via q̃tuoꝛ sũt necessaria maxime: viaticum/ bacu/ lus/ pera/ cantilena. Viaticũ/ corpus dominicum. iij. Regl. xix. b. Iuit helias in fortitudine cibi illius ⁊c. Baculus/ dis/ ciplina siue memoria passionis. Ps. Virga tua ⁊ bacul⁹ tu⁹: Ps.22. ipsa me ꝛsolata sunt. Pera. i. elemosyna. Eccl. xvij. c. Ele/ mosyna viri q̃si saccu/ lus cũ ipso. Cantile/ na/ oratio/ psalmodia/ confessio/ prędicatio. Ps. Cantabiles mi/ †Ps.118. hi erant iustificatiões Vl. †iunt semp tuę: in loco peregrina tionis meę. Et alibi: Ps.137. Et cantẽt in vijs dñi: qm̃ magna est glia dñi. Ductoꝛ vię/ est spũs sctũs. Ps. Spũs tuus bonus deducet me i terrã rectã. Ps.142. Sap. x. b. Iustũ deduxit dñs ꝑ vias rectas: ⁊ ondit illi reg/ nũ dei. Ecce parata ẽ via: nõ restat nisi ambulare. Esa. xxx. e. Hęc via dñi/ ambulate in ea. Et notat hic triplex meritũ Triplex meritũ cui fit retributio: Retributio em̃ dicit respectu meriti. Pri/ mũ meritũ est bonę voluntat⁊: ibi: Scdm iusticiã: sicut s. expositũ est. Secũdũ/ est bonę opatiõis: ibi: Scdm puri/ tatẽ manuũ meaꝛ: Quia custodiui ⁊c. Tertiũ ẽ de/ clinations a malo: ibi: Nec impie gessi. Et ꝛ̃e nõ gessi ipie: f Qm̃ omnia iudicia ei⁹. s. ꝑnia iustoꝛ: ꝑgnę damnãdo/ rũ: hęc in futuro: Flagella corrigendoꝛ: tẽptationes iusto/ rũ: in ꝑsenti: Sunt g In ꝛspectu meo: qz ea attendo: ⁊ mihi placẽt. Ps. Et exultauerũt filię iudę ꝓpĩ iudicia tua Ps.96. dñe. Et Hiero⁹ ad Eustochiũ ait: Filia in oib⁹ iudicijs dñi gaude. Et notandũ q̃ q̃busdã sũt iudicia dñi post tergũ: sic illis q̃ nec timẽt/ nec diligũt: nec videnẽ timere aut diligere. De q̃bus Zach. vij. c. Auerterũt scapulã recedentes: ⁊ au/ res suas aggrauauerũt ne audirẽt: posuerunt coꝛ suũ vt ada/ mantẽ/ ne audirẽt legẽ. Quibusdã a latere: sicut hypocrit⁊: q̃ videnẽ timere ⁊ diligere/ licet aliter sit. De q̃b⁹ in Ps. Et Ps.37. q̃ iuxta me erãt de longe steterũt. Iuxta erãt/ fm apparẽtiã: ꝗ de longe steterunt/ fm existentiã. Ps. Cadent a latere tuo Ps.90. mille ⁊c. Quibusdã sunt añ/ in conspectu: sicut bonis: qui ti/ ment ⁊ diligunt. h Et iusticias ei⁹. s. flagella ⁊ tempta/ tiones/ q̃s mihi iuste inflixit: i Nõ repuli a me: ꝗ pati/ enter sustinui. Matth. v. a. Beati q̃ esuriũt ⁊ sitiũt iusticiã. Multi possunt hodie dicere ꝑmã partẽ hui⁹ versus: q̃ secũ/ dã nõ possunt dicere: Multi em̃ possũt dicere: Omnia iu/ dicia eius i cõspectu meo: ꝑ assiduũ studiũ i sacra scri/ ptura. Sz nõ possunt dicere: Iusticias ei⁹ nõ repuli a me: qz q̃ nouerũt in studio/ ope implere nõ volũt. De tali/ bus dicit Job. xxiiij. b. Ipsi sũt rebelles lumini. Vbi dicit Greg⁹. Qz tales rebelles sũt lumini/ q̃ sua desideria seq̃ndo/ bonũ despiciũt q̃ nouerũt. ij. Pet. ij. d. Melius erat illis iusticię viã nõ agnoscere: q̃ꝑ post agnitionẽ retroꝛsũ ꝓuerti. Propt̃ hbñ dicit Amos. vij. c. Qui vides gradere. Qui vides iudicia/ gradere ꝑ iusticias. Nec eas a te repellas: sic illi q̃ nõ videt: Qui vt dicit Greg⁹: i hoc mũdo florere atpe tũt: flagella q̃si magna mala ꝓtimescunt. / Sunt iusticię dñi Flagella dñi sũt amplectẽda ꝓpĩ multa. .i. flagella ⁊ correctiões/ diligẽdę ⁊ amplectẽdę ꝓpĩ multa.

Quia ꝓpĩ iusticiã paruã/ differt dñs pęnã futu/ rã. iij. Regl. xxj. g. Nonne vidisti achab humi liatũ coꝛã me? Quia igit̃ humiliat⁹ est mei cau sa: nõ inducã malũ hoc in diebus eius.
Quia ꝓpĩ paucos iustos parcit dñs multl̃ iniu/ stis ⁊ malis. Gen. xviij. d. Nõ delebo sodomã propter decẽ. Et eiusdem. xix. e. Qz diu fuit loth in sodomis/ pepercit eis dñs.
videlicet
Quia ꝓpĩ iusticiã cito mutat dñs sententiã suã/ Hiere. xviij. b. Si pęnitentiã egerit gẽs illa a malo suo/ ꝓpĩ q̃ loquutus sũ aduersus eã: agã ⁊ ego pęnitentiã sup malo q̃ cogitaui vt face/ rẽ ei: ⁊ subito loquar de gẽte ⁊ de regno vt ędi/ ficem ⁊ plantẽ illud. Ezech. xviij. e. Si egerit impius pęnitentiã ab omnibus pctis ⁊c. omniũ iniquitatũ eius nõ recozdabor amplius.

 Quia inuitus facit

Quia inuit⁹ facit iusticiã: ⁊ qñ facit grauit facit: Ideo dicit
Esa.j.f. Heu ꝓsolabor sup hostib⁹ meis: ⁊ vindicabo: de
Quia bona multiplicãt in hoīe. (inimicl meis.
Exo.j.c. Oī to magl affligebank: tãto magl mltiplicabãt.
Ps. 4. Ps. In tribulatione dilatasti mihi.
Quia charitatẽ accẽdũt. Esa.liij.d. Ecce ego creaui fabrũ
Quia erudiũt hominẽ. Hiere. (sufflantẽ in igne prunas.
vj.b. fm Septuaginta. Per oẽ flagellũ erudiri hierlin.
Ubi nos habem⁹: Erudire hierlin ne forte recedat aĩa mea
a te. Hiere. xxxj.c. Castigasti me dñe ⁊ erudit⁹ sũ. Thren.
j.c. De excelso misit ignẽ in ossibus meis: ⁊ erudiuit me.
Quia ꝓbãt hoiez. Iacob.j.b. Btus vir q̃ suffert tempta/
tionẽ: qm cũ ꝓbatus fuerit ⁊c. Eccj.ij.a. In doloze susti/
ne: ⁊ ĩ humilitate tua patientiã habe: qm ĩ igne ꝓbat aurũ
⁊ argentũ: hoies ꝯo recepribiles in camino humiliatiõis.
Quia purgãt. Esa.j.f. Cõuertã manũ meam ad te/ ⁊ exco/
Quia liberãt a tẽptatiõe. Eccj. (quã ad purũ scoriã tuã.
xj.d. Malicia hozę/ obliuionẽ facit luxurię magnę. Exo.
xiiij.e. Equa. s. tribulationum/ erat quasi mur⁹ ad dexterã
eorum ⁊ lęuam.

videlicet

Propk ꝗ dic̃: Iusti/
cias ei⁹ nõ repuli a
me: ⁊ dilexi: ⁊ patiẽk/
imo libẽk/ imo gaudẽk
suscępi. ij. Corl. xij.c.
Libenter gliaboz ĩ in/
firmitatibus meis: vt
inhabitet in me virt⁹
chzisti. a Et ita
ero. i. perseuerabo.

a b Et erõ immãculatus cũ eo:
c et ôbseruabo me ab iniqui/
d e tate mẽa. f Et retribũet mihi
dñs fm iũsticiã meam: ẽt fm
g puritatẽ manuũ meaꝝ ĩ cõn
h spectu oculoꝝ eius. Cũ sãn/
i cto sanct⁹ eris: ⁊ cũ viro in/
k nocente innõcens eris. l Et
l m cũ electo electus erl: ⁊ cũm
n o peruerso puerteris. Qm tu
p populũ humilẽ salũũ faciesl:
⁊ oclos supboꝝ humiliabis.

b Immaculat⁹ cũ eo/ immaculato. Cũ immaculato em̃
nõ potero esse maculat⁹: qz q̃ adhęret deo/ vnus spũs est. j.
Corl. vj.d. Ipse aũt immaculat⁹ est. j. Pet. j.c. Nõ corru/
ptibilib⁹ auro ⁊ argẽto redẽpti estl ⁊c. ⁊ ꝓcioso sãguĩe q̃si ag
ni ĩcõtamiati ⁊ imaclati iesu chzisti. Vl hęc dictio/ imaclat⁹
ꝑt legi ex pte suppositi/ sic: Ego imaclat⁹ ero cũ eo: h̃ in
Ps. 14. gra: ⁊ ĩ futuro in glia. Ps. Dñe q̃s hitabit ĩ tabnaculo tuo/
militãtl ecclię/ ꝑ graz: aut q̃s reqescet ĩ monte sctõ tuo/ triũ/
phãtl ęcclię/ ꝑ gliaz. Qui ĩgredik sine macula. ij. Corl. vj.c.
Quę ꝓticipatio iusticię cũ iiqtate: aut q̃ societas luci ad tene
bras: aut q̃ ꝯuentio chzisti ad belial ⁊c. Et vt sim imaculat⁹
c Obseruabo me ab iiqtate mea. Hec dicẽ solũ seruabo:
⁊ obseruabo: qz ꝑ seruabo notat custodia: ꝑ obseruabo resi/
stentia: quia post mũdiciã habitã/ necesse est ⁊ custodire ⁊ re
sistere: qz tũc isultat inimic⁹. Tob. xij.c. Quia accept⁹ eras
deo: necesse fuit vt tẽptatio ꝓbaret te. c Mea: q̃. s. ex me
venit: Et nõ in vacũ: ⁊ ꝓpk illud qõ sequik: d Et retri/
Triplex retributio. buet ⁊c. Hoc ꝑ parte supza expositũ est. Sz nota q ter di
cit/ retribuet: qz triplex ẽ retributio. Prima est gra ĩ iustifi
catiõe. Scda ĩ pseuerãtia: ⁊ h̃ fm voluntatẽ recipientl/ nõ ꝓ/
pter. Tertia est in ęterna patria. e Scõm iusticiã me/
am: Ut supza. f Et fm puritatẽ manuũ meaꝝ: vt su
pza. Quę puritas est: g In ꝓspectu oculoꝝ ei⁹. i. in
ꝓclaui ꝓscientię: vbi ipe ꝓspicit: non in ꝓspectu meo. Greg⁹.
Plerũq; sordet in ꝓspectu iudicl/ qõ splendet ĩ ꝓspectu ope/
rantl. Vl/ Retribuet/ illa/ q̃ sunt/ in cõspectu oculorũ
ei⁹/ nõ hoim: Quia qõ ocul⁹ nõ vidit/ nec auris audiuit/ nec
ĩ cor hois ascẽdit ⁊c. vt dicit. j. Corl. ij.c. et Esa. lxiiij.b. Vñ
dicit apls. ij. Corl. iiij.d. Id em̃ qõ in p̃senti est momenta/
neũ ⁊ leue tribulatiõis nr̃ę: supza modũ in sublimitate ęter/
nũ pondus glię opabik in nobis: nõ ꝓtemplantib⁹ nobis. i. si
nõ habeam⁹ oculũ ad ea q̃ videnk. i. ad retributionẽ tpaliũ:
sed ad ea q̃ nõ videnk. Vñ addit: Quę em̃ videnk tpalia sũt:
q̃ aũt nõ videnk ęterna. Notãdũ aũt q ꝗ qõ in hac auctori/
tate dicit apls: Nõ ꝓtẽplantib⁹ ⁊c. respicit illud qõ in p̃ce/
denti dicit Esa. lxiiij.b. Expectantib⁹ te. i. q̃ hic nolũt retri/
bui: sed expectãt te vt sis ĩ futuro retributio eoꝝ. Sed ne ali/
quis hęc merita sibi attribuat: ostdit q hęc omnia habenk a
deo: Vñ adiũgit ꝯuertẽs se ad dñm: h Cũ sctõ sctus
eris. Qõ sic cõstrue: Tu dñe sanctus in te: eris cum sã/
cto sctus/ effectiue. i. sanctificans. Iob. xv.a. Sine me nl/
hil potestl facere. Leuitl. xj.g. Et. xix.a. Sancti estote sicut
ego sanctus sũ. Et. xxj.b. Sit sacerdos sanct⁹ sicut ⁊ ego san
ctus sum/ qui sanctifico vos. i Et cum viro innocẽte:
tu innocẽs ꝑ naturã: k Innocens eris/ effectiue simi/
liter. Et ꝑe innocens: qui peccatũ nõ fecit: nec inuent⁹ est do
lus in ore eius. j. Pet. ij.d. Et Esa. liij.c. l Et cũ electo:
prius. s. a te: m Elect⁹ eris/ ab eo: quia prius eligl: vt tu
eligaris. Iob. xv.c. Non vos me elegistis/ ⁊ ego elegi vos.
n Et cũ peruerso peruerteris. i. ad modũ puertentl te
habebis: quia sines puerti. Amos. iij.b. Si erit malũ in ciui
tate qõ dñs nõ fecerit: q̃si nõ erit/ qõ dñs nõ permittat fieri.
Vl sic: Cũ peruerso puerteris. i. videris ei puersus. Et
ostendunt hic duę partes iudicij dei in p̃senti. Una manifes/
ta: qua adiuuat bñ operantes/ ⁊ etiã punit aliq̃ malos. Et
alia occulta/ qua permittit puerti peruersos: vt qui in sordib⁹ Apock. 22.c.
est sordescat adhuc. Nota etiã q tria tangit in bono: ⁊ vnũ
tm̃ in malo. In bono: sanctitatẽ/ ĩnocentiã/ electionẽ: In ma
lo: peruersionẽ. Et hoc est: quia omnis ordinatio in trib⁹ est Omnis ordi/ tio est in trib⁹
perfecta. s. in mõ/ spe/
cie/ ordine: In vno au
tẽ est inordinatio: qz
ĩ auersione a deo. In
his autẽ tribus notat
ratio prędestinatiõis: Vl. tpuersus eris.
quia in electione/ prę/
paratio: in ĩnocentia/
gratia in p̃senti: in san
ctitate/ gloria in fu/
turo. Quę tria tangũ/
tur Eph. j.a. Elegit nos deus vt essemus sancti ⁊ ĩmacula/
ti in cõspectu eius. Elegit/ Ecce electio. Immaculati/ Ecce
gratia. Sancti/ Ecce gloria. Sed nota q vltimũ hic tangit
primo. s. sanctitatem. i. gloriã: et primũ vltimo. s. electionẽ:
Licet em̃ prępara tio primũ sit in re: vltimũ tm̃ est in ratio/
ne. Et nota q qz pij semp erunt in summa quiete: ideo de ip/
sis semp dicit/ eris. Et quia impij erunt in continuo motu:
ideo de eis dicit: peruerteris/ in futuro. Primus peruer/
sus est diabolus: ⁊ ideo fuit detractus in ꝓfundũ laci: vt ha/
bek Esa. xiiij.d. Vel potest legi de quolibet: h Cũ san/ Vlt.
cto sanctus eris ⁊c: qz ex ꝯuictu sępe mores formantur.
n Et cũ peruerso puerteris: Quia qui tangit picẽ/ co/
inquinabik ab ea: vt dr Eccj. xiij.a. j. Corl. xv.d. Corrũpunt
bonos mores colloquia praua. Et ꝑe/ cũ sancto sanctus
erl: et cũ puerso puterl: o Qm̃ tu pplm̃ hũlẽ
salũũ facies. Vel sic ꝯtinua. Sup dixit: Retribuet fm
puritatẽ manuũ meaꝝ in cõspectu oculoꝝ ei⁹. Sz
ad hoc oportet me esse hũilẽ: quia nullus alius est in ꝓspe/
ctu ei⁹. Esa. vltl. a. Ad quẽ respiciã nisi ad pauperculũ ⁊ ptri/
tũ spiritu/ ⁊ trementẽ sermones meos: Qm̃ tu pplm̃ hu/
milẽ: q̃ sanct⁹: p Saluũ facies. Matth. xix.b. Sini/
te paruulos venire ad me: taliũ est em̃ regnũ ęlorum. Ps. Ps. 137.
Excelsus dñs: ⁊ humilia respicit: ⁊ alta a lõge cognoscit. Sẽ/
per em̃ oculus dei ad humiles: sed diaboli ad sublimes. Job
xli.d. Omne sublime videt. Basil⁹. Tãto eris apud deũ ꝑci
osior: quãto fuerl añ tuos oculos despectior. Greg⁹. Dauid
plus saltantẽ q̃ pugnantẽ stupeo: pugnãdo em̃ hostes occi/
dit: saltãdo corã deo seipsũ vicit. Et nota q tria sũt q̃ radi/
catã nutriũt humilitatẽ. s. assiduitas subiectionis: ꝓsideratio
ꝓprię fragilitatl: cõpatio meliorl. Si lucifer ꝑmũ habuisset:
nõ de ęlo cecidisset. Si adam secundũ: eiectus de paradiso
nõ fuisset. Si antichzist⁹ tertiũ: nõ se deo p̃ferret. Nota q/
Pplm̃/ dicit singulariter: eo q ĩ bono est vnitas: De malis
aũt pluralik dicit: Oclos supboꝝ/ eo q in ipsis est diui/
sio. Itẽ de bonis dicit: humilẽ: ⁊ sic innuit habitũ humili/
tatl. De malis dicit: Oclos supboꝝ: vt sic innuat actum
eoꝝ. Prouerb. xxix.d. Supbũ sequit humilitas. Saluũ fa
cies. Hic dicit duo: ad significandũ q salus erit ex duob⁹:
scz a gratia/ ⁊ a libero arbitrio. Sz qm̃ malũ tm̃ ab hoie est:
ideo sub vno verbo dicit: Humiliabis. Oculos dicit:
qz ibi est

quia ibi est signum superbię. Greg⁹. Misi superbia per oculos quasi per quasdã fenestras se demonstraret: nunq̃ dixisset dauid: Oculos superborũ humiliabis. Itẽ nota q̃ totaliter dicit: Populũ humilẽ saluũ facies: et ꝗm partem corporis dicit: oculos superborum humiliabis: Vt significet q̃ malos punit citra condignũ: ⁊ bonos remunerat vltra meritũ. Ro. viij. d. Non sunt condignę passiones huⁿ temporis ad futuram glorã quę reuelabitur in nobis. a ¶Qm̃ tu illuminas. Supra affirmauit christus vel ecclesia pro quibusdã suis membris beneficia dei: ibi: Cum sancto sanctus eris: Hic autẽ pro alijs infirmiorib⁹ orat dicẽs: Qm̃ tu illuminas: p fidẽ ⁊ gratiã: O b ¶Dñe lucernã meam. i. prelatos. Exo. xxv. d. Facies lucernas septẽ: ⁊ pones super candelabrũ ⁊c. Candelabrũ significat ecclesiam: super quã debent poni septẽ lucernę. i. vniuersitas prelatorũ bonorum. Matth. v. b. Vos estis lux mundi. Qm̃ inquã ita facis prelatis bonis: etiã vsq̃ ad subditos extende bñficiũ: Hoc est c ¶Illumina O deⁿ meⁿ tenebras meas. i. subditos. Sicut em̃ subditi respectu prelatorũ grex vocantur: ⁊ prelati pastores: Ita vocant tenebrę respectu prelatorũ: ⁊ prelati vocantur lux: quia alijs debent supereminere in vita/scientia/⁊ gratia. Matth. vj. c. Si lumẽ qd̃ in te est tenebrę sint: ipse tenebrę quãte erũt: Et debent vitã in se/alijs ostẽdere: scientiã dei ex se/ eos docere: gratiã /a deo eis impetrare. De primo dicit dñs apostolis ⁊ prelatis/ Matth. v. b. Sic luceat lux vestra corã hominibus/ vt videãt opera vestra bona ⁊c. De secundo Malach. ij. b. Labia sacerdotis custodiunt scientiã: ⁊ legẽ requirent ex ore eius. De tertio in Ps. Suscipiãt montes. i. prelati/pacem populo. Et alibi: Sicut vnguentũ in capite: qd descendit in barbã barbã aaron: qd descendit in oram vestimenti eius. Et hoc est qd petit hic: Qm̃ tu illuminas lucernã meã dñe. i. prelatos ⁊ predicatores per gratiã. ¶Deus meus: illumina tenebras meas. i. subditos: vt dictũ est. Vel/tenebras/ vocat non mn̄ subditos/ sed peccatores: quos dicit christus vel ecclesia esse suos: quia sui sunt per predestinationẽ. Quidam em̃ sũt de ecclesia predestinatione ⁊ re: sicut simpliciter boni. Quidam predestinatione ⁊ nõ re: vt mali: ⁊ tñ futuri boni. Alij re et nõ predestinatione: vt boni/ qui sunt futuri mali finaliter. Alij nec re nec predestinatione/ sed tñ numero: sicut simpliciter mali. De his ergo qui sunt mali futuri aut boni /dicit: Illumina tenebras meas: qm̃ tu illuminas lucernã meam. i. iustos. Job. xij. a. Heridetur iusti simplicitas: lampas contempta apud cogitationes diuitũ. Vel/lucerna/est ratio illuminata a gratia/sicut lucerna a luce. Tenebrę/sensualitas: quę tunc illuminatur/ qñ seruit rationi. Ps. Cor meũ ⁊ caro mea exultauerunt in deũ viuũ. Vel/lucerna/cognitio: tenebrę/ignorantia. Geñ. j. a. Tenebrę erant super faciem abyssi. i. sup corda hominũ. Esa. lviij. c. Orietur in tenebris lux tua: ⁊ tenebrę erunt sicut meridies. Vel/lucerna/christus. Esa. lxij. a. Saluator eius vt lampas accendat. Lucerna em̃ est lux ĩ testa: Et ipse lucẽ suę diuinitatis posuit in testa nostrę mortalitatis. Luc. xv. b. Mulier: id est sapientia diuina/accendit lucernã: ⁊ q̃siuit drachmam quę perierat. Vel/lucerna/synderesis. Job. xxix. a. Quis mihi tribuat vt sim iuxta menses pristinos/ ꝗm dies quibus deus custodiebat me: qñ splendebat lucerna eius super caput meum: ⁊ ad lumen eius ambulabã in tenebris? Vel lucerna/est sacra scriptura. Ps. Lucerna pedibus meis verbum tuũ: ⁊ lumen semitis meis. Soph. j. c. Scrutabor hierusalem in lucernis. Item/lucerna/dicitur charitas. Prouerb. vltc. c. Non extinguetur in nocte tribulationis/lucerna eius. i. charitas: ꝗm qd̃ dicit Cant. vltc. c. Aquę multę non potuerũt extinguere charitatẽ. Item/lucerna: dicuntur bona opera. Luc. xij. e. Sint lumbi vestri precincti: ⁊ lucernę ardentes in manib⁹ vr̃is. d ¶Qm̃ in te eripiar: Quasi ideo rogo vt illumines: Qm̃ si illumines: in te. i. per te: e ¶Eripiar a temptatione. Ps. Ipse liberauit me de laqueo venantium. Vel/in te. s. existens. Job. xvij. a. Libera me domine ⁊ pone me iuxta te: et cuiusuis manⁿ pugnet ꝗ me. f ¶Et in deo meo/nõ ĩ me: transgrediar murum. i. congeriem et duriciã peccatorum. Per mutationem personę/nõ tantur duę naturę in christo. Murus autẽ dicitur peccatũ: Quia sicut murus separat nos ne videamus vel intremus ad id quod est vltra murum: sic peccatũ separat nos a deo/ ne videamus eum/ vel ne intremus ad eum. Esa. lix. a. Iniquitates vestrę diuiserunt inter vos ⁊ deum. De hoc muro Ezech. iiij. a. Sume sartaginem ferreã: ⁊ pone eam murũ ferreũ inter te ⁊ ciuitatem: et obseruabis faciẽ tuam ad eam. Iste autẽ murus sit ex luto luxurię/⁊ latere auaricię/⁊ palea inanis glorię/et cemento amoris mundi: lapidibus auaricię. Fundamentũ est timor satisfaciendi: qui sustinet totum murum. Latitudo est pseuerantia in peccato. Altitudo presumptio. g ¶Deus meⁿ ⁊c. Hic cõmendat dñm: primo a mundicia vię suę: Et p hoc ꝓtinuat precedenti. Qnia ve in eo transit murus pollut⁹ vitior/qui impollutã viã tenet.

Via dei: qua venit in nos. s. fides. De qua via Job xxxj. a. Si declinauit gressus meus de via. Hec est impolluta: quia pollutos mundat. Act. xv. b Fide purificans corda eorum.

Via alia q̃ venit ĩ mũdũ. s. brã virgo. Ps. In mari via tua. i. beata virgine. Maria em̃ amarũ mare interpretat. Hęc est impolluta: qz peccatum nõ fecit. Vñ Prouerb. xxx. c. Via colubri. s. peccati vel diaboli/nõ inuenit super petram. i. super mariã/quę petra dicit. Esa. xvj. a. Emitte agnũ dñe dominatorẽ terrę de petra deserti ⁊c. i. christũ de beata virgine. De his duobus: de via. s. et q̃ impolluta sit/ Esa. xxxv. c. Via sãcta vocabit/ et nõ trãsibit pollut⁹ p eã. i. diabol⁹/q̃ transit sup pctõres. Job. xix. b. Fecerũt sibi viã p me. Esa. lj. g. Incuruare vt trãseam⁹: dicũt dęmones.

Via q̃ nos venim⁹ ad deũ. i. charitas. j. Cor. xij. d. Adhuc excellentiorẽ viã vobis demonstro. Hęc est immaculata: qz omnia suffert: vt ibi dicit.

Via p quã itur ad eũ. s. sacra scriptura. Matth. ij. b. Intrantes domũ. s. sacrã scripturã/ inuenerũt puerũ. i. christum. Ps. In domo dei ambulauimus cum consensu. Et sic est impolluta: Et etiã quia mundat. Job. xv. a. Iam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis.

Secundo commendat dñm a sapientia/subdens: h ¶Eloquia domini/christi: sunt i ¶Ignę/spiritussancti/examinata: vel/ignę tribulationis. Ps. Bñ patientes erũt nec annuncient. Tertio cõmendat eũ a liberalitate protegendi/dicens: k ¶Protector est omniũ sperantium in se. Nullus em̃ excipitur a protectione eius: nisi q̃ spera/re negligit. Eccl. ij. b. Nullus sperauit in dño ⁊ ꝓfusus est. Quarto cõmendat eũ in prerogatiua/q̃ nullus ei est similis. Et est hoc ꝓbatio p̃cedentis. q. d. bñ potest ꝓtegere/cũ sit deⁿ ⁊ dñs. l ¶Qm̃ q̃s est deus p̃ter dñm: q. d. nullus. Deⁿ dicit essentiã ꝗm se: dñs ꝗm q̃ aliq̃d ei subest. Esa. xlij. b. Ego sũ dñs: hoc ẽ nomẽ meũ. Deut. vj. a. Audi israel: dñs deⁿ tuⁿ vnus est. m ¶Aut q̃s deⁿ p̃ter deũ nm̃: Qui nñ est pietate ⁊ cultura: ⁊ vnione naturę: ⁊ carnis assũptiõe ⁊ redẽptione. Nec solũ ꝓtegit: ꝗ facit eos pugnare ⁊ vincere q̃ sperãt ĩ illũ. Vñ de hoc subiungẽs/enumerat plura q̃ necessaria sũt pugnanti. Primũ est vt armetur: de quo dicit:

Deus qui

Ps. 90.

Al. ꝗmaculata

Al. teruar.

Murus dicit peccatum.

De multiplici via dei.

Ps. 76.

Ps. 71.
Ps. 132.

Prelati debẽt alios supereminere vita gratia scientia.

Nota de predestinatione.

Nota q̃ q̃ est

1. Cor. 13. d.

Ps. 54.

Ps. 85.

Ps. 118.

Ps. 91.

Plura necessaria pugnanti.

a Deus q̃ ꝗcinxit me. i. armauit. Versus. Cin/agit: ac pugnat: suc/currit: pręq; ministrat. Cingimur em̃ simplicit: accingimur pugnaturi: succingimur ituri: pręcingimur mini/straturi. b Virtute. i. fortitudine ad pugnandũ. Sz ꝗm q̃ diximus: videtur q̃ melius deberet dicere accinxit: vl̃ etiã succinxit/q̃ pręcin/xit: cũ pugnaturi ac/cingi dicantur. Sol̃. Hoc dixit duabus de causis. s. pręcinxit. Prima est: vt in hac pugna nos reputem⁹ ministros. Secunda est: vt notetur q̃ nos debemus arma. i. virtutes quibus pugnam⁹ a terra leuare: sicut ministrans leuat vestes ⁊ restringit/quando se pręcin/git: vt. s. propter deum/non propter temporalia fiant: vt sic simul concurrant charitas ⁊ humilitas. Hę sunt duę ancillę hester: De quibus dicitur Hester. xv. b. Cum fulgeret he/ster. i. anima iusta: regio habitu. i. vestimentl̃ virtutũ: assum/psit duas famulas: et super vnam innitebat: per quam sig/nificatur charitas: altera autem defluentia in humũ vestimẽ/ta sustentabat: hęc est humilitas. Nec dicit qua virtute pręcinxit eũ de⁹: sed simpliciter virtute: per hoc innuens q̃ q̃ habet vnam/habet omnes. Prouerb. vltl̃. c. Accinxit for/titudine lumbos suos. Secundũ quod necessarium est pug/nanti/est vt non sit in lubrico siue in luto. De quo subiũgit:

a nrm. Deꝰ q̃ ꝗcinxit me virtu/
b te: ⁊ posuit immaculatã viã
c meã. Qui pfecit pedes me/
d os tãq̃ ceruoꝝ: ⁊ sup excel/
e sa statuẽs me. Qui docet ma
f nus meas ad ꝓliũ: ⁊ posui/
g stu vt arcũ ęreũ brachia mea.
h Et dedisti mihi ꝓtectionẽ sa
i lutl̃ tuę: ⁊ dextera tua susce/
k pit me. Et disciplina tua cor/
l rexit me in finem. Et dedisti mihi memoriam dominicę passionis: vt recogitẽ q̃modo operatus es salutem in medio ter/rę. Et hoc protegit a temptatione omni. Threñ. iij. g. Dabis eis scutum cordis la/borẽ tuũ. Vel/pro/tectionem: quia ipse pro nobis ictus recępit. Esa. liij. b. Disciplina pacis nostrę super eum. Et dicit/ protectionẽ salutl̃: quia et protexit nos ab ira dei: ⁊ sanauit a peccato. Et eius memoria protegit ab imminente temptatione: ⁊ sa/nat a iam facto vulnere: Sicut significatũ fuit Numeri. xxj. c. q̃ percussi a serpentibus respiciebant serpentem ęneum in palo: et sanabant. Et dicit: Salutis tuę: quia ipse eam fe/cit. Lucl̃. j. g. Fecit redẽptionẽ plębis suę. Octauo/necesse est ei vt habeat defensorẽ: sic milites habẽt armigeros suos/qui eos quandoq̃ cum fessi sunt extrahunt de acie vt refocil/lentur. Et propter hoc dicit: k Et dextera tua susce/pit me. Dextera. i. diuina consolatio. Cantl̃. viij. a. Lęua eius sub capite meo: ⁊ dextera illi⁹ amplexabit̃ me. Matth. xj. d. Venite ad me omnes q̃ laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiã vos. Hęc ẽ armiger noster q̃ portat arma illa: de q̃b⁹ dicit Hiero⁹. Cinis et cilicium/arma sunt pęnitentium. ij. Corl̃. j. a. Qui consolatur nos in omni tribulatione nostra. Ps̃. Cum ipso sum in tribulatione. Mono necessariũ est ei/ vt recogitet coronam quam habebit/si vincat. Unde dicit: l Et disciplina tua. i. eruditio per molestias ⁊ tempta/tiones. m Correxit me in finem. i. vt quicquid ago vl̃ patior/dirigam ad finem christũ: qui est finis noster et coro/na et pręmium. Ro. x. a. Finis legis christus. j. Corl̃. ix. d. Nescitis q̃ hi qui in stadio currunt: omnes quidem currũt/ sed vnus accipit brauiũ. Est autem duplex disciplina. Una q̃ fit verberib⁹ ⁊ tribulatiõib⁹: q̃ dicit παιδεια pędia. Alia q̃ fit ꝓbis ⁊ doctrina: q̃ dr̃ ἐπίστημη episteme. Uñ ver/sus: Pędia verberibus castigat: epistemeverbis. De prima ergo dicit primo: Disciplina tua correxit me/in pręterita conuersione. i. direxit: In finem: vt dictũ est: quod pręcipue fit per tribulationem: vbi non ita cito eleuatur cor/nec conuertit̃ ad vanitatem. Osee. ij. b. Ego sepiam vias tu/as spinis. Aug⁹ in libro Prospi. Custodit nos domin⁹ ab omni malo: non vt nil patiamur aduersi: sed vt ipsis aduer/sitatibus anima non lędat̃: Cũ em̃ adest temptatio: fit qui/dam in id quod nos impugnat introitus: sed cum bono fi/ne. i. sine vulnere aĩę temptatio consummat̃/ad ęternam re/quiem de profundo temporalis laboris extitur. Vel: Cor/rexit me in finem

Al. †cerui.

Al. †direxit.

Dupler disciplina.

a Deus qui ꝛc. Potest aũt primo legi i persona christi: Deus qui pręcinxit me virtute: ad bene operandũ. Lucl̃. vltl̃. c. Qui fuit vir propheta potẽs in opere ⁊ sermo/ne. c Et posuit immaculatã viã meã. s. pręsentis vi/tę. Esa. liij. c. Eo q̃ iniqtatẽ non fecerit ꝛc. d Qui pfe/cit pedes meos tanq̃ ceruorũ: quia sicut ceruus trã/silit spineta: ita christus spinas vitiorum. Cantl̃. ij. b. Ecce iste venit saliens in montibus/et transiliens colles. e Et super excelsa statuens me: ad dexteram suam collocan/do: ⁊ super creaturas exaltando. g Qui docet manus meas ad ꝓliũ: ꝓtra diabolũ/vt eũ vincerẽ: Scõm q̃ dicit brũs Bern̄. nõ manu armata/sed cruci affixa: nõ equo residens: sed in cruce pendens. h Et posuisti vt arcũ ęreum brachia mea. i. apostolos ⁊ martyres: per quos operatus est christus. i Et dedisti mihi protectionẽ salutl̃ tuę: i passiõe. k Et dextera tua suscepit me: i resurrectiõe. l Et disciplina tua correxit me i finẽ: ⁊ et disciplina tua

Allegoric.

Ps. 75.

Ps. 90.

Ps. 58.

Lucl̃. 14. c.

rexit me in finem. i. vt citius currerem / in finem / deum. Greg⁹. Mala quę nos hic premūt: ad deū nos ire compellunt. De secunda addit: a Et disciplina tua: quę sit p doctrinā ⁊ p ñcepta: b Ipsa me docebit: i futura perseuerantia. Decimo necessariū est pugnanti q̃ habeat latum spaciū ad pugnandū:

De quo dicit: c Dilatasti gressus meos subt⁹ me. Gressus. i. affectiones. Subtus me. i. in his quę sunt subtus. s. in tēporalibus: vt nō habeā cor strictum per auariciam vel irā vel hmōi. Hęc aūt dilatatio fit per tria principaliter. Per largitionē elemosynaꝝ. Prouerb. xviij. c. Donū hominis dilatat viā eius: ⁊ ante principes spaciū ei facit. Item p delectationes spirituales: quas dñs immittit in tribulatione. Ps. In tribulatione dilatasti mihi. Tertiū est p pęnitentiā. Prouerb. iiij. b. Ducā te per semitas equitatis: quas cū ingressus fueris / nō artabunt gressus tui. Item / dilatasti gressus meos. i. affectus meos. Subtus me. i. vt sint subditi mihi. Geñ. iiij. b. Sub te erit appetit⁹ ei⁹. Undecimo necessariū est pugnanti / q̃ bene teneat se super pedes suos. Unde addit: d Et nō sunt infirmata vestigia mea: sed sunt fortia ⁊ stabilia. Eccl. ij. a. Fili hominis sta super pedes tuos. Pedes siue gressus: vt dictū est: sunt affectiones: Uestigia aūt quę relinquunt ex pedibus vel gressibus q̃si signa / sunt opera. Greg⁹. Probatio dilectionis / exhibitio est operis. Qui bene vult pugnare contra diabolū: oportet vt hęc vestigia nō infirment. Uñ dicit Hiero⁹. Semper aliq̃d operis facito: vt te diabolus inueniat occupatū: quia ipse intrauit in domū suā: quia inuenit eā vacantē: licet mundata ⁊ ornata esset: Matth. xij. d. Ideo dicit de muliere forti / Prouerb. vij. c. Manū suā misit ad fortia. Josue xiiij. c. dicit caleph: Hodie octogintaq̃q̃ annorū sum / sic valens / vt eo valebā tempore q̃ ad explorandū missus sū: illius in me temporis fortitudo vsq̃ hodie perseuerat: tā ad bellandū q̃ ad gradiendū. Ecce: Nō sunt infirmata vestigia eius. Hoc nō possunt dicere illi qui statim fessi sunt de pęnitentia / vel de religione quā assumpserāt: De quibus Mat. vij. c. Omnes munitiones tuę sicut ficus cū grossis suis: q̃ si pcusse fuerint / cadent in os comedentis.

a rexit me in finē: ⁊ disciplinā tua ipsa me docebit. Dilatasti gressus meos subtus me: et nō sunt infirmata vestigia mea. Persequar inimicos meos os ⁊ cōprehendā illos: et nō conuertar donec deficiāt. Cōfringā illos nec poterūt stare: cadent subt⁹ pedes meos. Et ñcinxisti me virtute ad bellandum illos / primos motus ligando ⁊ tenendo eos ne prodgrediantur in actū. Josue. x. d. Voluite saxa ingentia ad os spelunce: ⁊ ponite viros industrios qui clausos custodiant: Vos autē nolite stare: sed persequimini hostes ⁊c. Illi quinq̃ reges qui erant in spelunca: significant motus qui egrediunt a quinq̃ sensibus: manentes in corde hominis quasi in spelunca. Quibus superponenda sunt saxa. i. duritia pęnitentię: Et viri industrij. i. iudicia rationis: ne possint exire ad actum. Prouerb. xx. b. Rex qui sedet in solio iudicij / dissipat omne malū intuitu suo. Quod aūt sequit: Vos aūt nolite stare / sed persequimini ⁊c. idē est ei q̃d dicit hic: b Et non conuertar donec deficiant: Quia si conuertar / egoipse deficiam: quia paruus fons si nō obturetur / crescit paulatim in fluuiū magnum: Et parua scintilla magnam domum incendit. Jacob. iij. b. Ecce quantus ignis / q̃ magnam siluam incēdit. Eccl. xj. d. A scintilla vna augetur ignis. Sed querit quomodo dicat iustus: Persequar ⁊c. cū inimic⁹ dicat idē / Exo. xv. b. Dixit inimic⁹: Persequar ⁊ cōprehendā: diuidā spolia / implebitur anima mea: euaginabo gladiū meum / interficiet eos manus mea. Sed hoc est: quia semper contrarietas est inter impium ⁊ hominē iustū. Prouerb. xxix. d. Abominantur iusti virū impium: ⁊ abominant impij eos qui in via recta sunt. Persequitur ergo male inimicus: cum homo delectatur: Comprehendit / cum homo consentit: Diuidit spolia / cum per manifestum actū diuidit hominē a deo: Anima eius impletur / cum homo assuefacit: Euaginat gladium / cū vsq̃ in finem continuat: ⁊ peccatū omibus manifestat: vt per exemplū illi⁹ alios capiat. Uñ ⁊ anon filij⁹ naas: seruis dauid rasit dimidiam partem barbę: ⁊ vestes eoꝝ pręscidit vsq̃ ad nates. ij. Regl. x. a. Manus eius interficit / cum morti ęternę tradit: Quod proprie est opus suū: vñ dicit: man⁹ mea.

k Confringā illos. Bene dico q̃ nō conuertar ⁊c. Sz quō deficient? Ecce: cōfringā illos / primos motus: ⁊ peccata minutatim profitendo: nō i quodā inuolucro. Osee. x. d. Arabit iudas. i. profitens: terram / cordis sui. i. peccata ordinate euertet: et etiam singula peccata adhuc subdiuidet minutatim: Hoc est: cōfringet sibi sulcos iacob. Propter hoc dicitur Matth. xij. d. Inuenit domū cordis scopis mundatā. Scopa aūt nō mundantur nisi minuti pulueres: grossa vero cum pala eijciuntur. Confringunt autē ad lapidem. i. ad memoriam dominicę passionis. Ps. Beatus qui tenebit ⁊ allidet paruulos suos ad petram. i. christum. Sic ergo profracti: Ps. 136.

l Nec poterunt stare: sed cadent subtus pedes meos. Geñ. iij. b. Sub te erit appetitus eius: et tu dominaberis illius. Versus. Si ratio subiecta deo: si mens rationi: Si mēti caro sit subdita / viuit homo. Vel de diabolo et aliis inimicis legitur: Confringam illos. i. totaliter frangam: cum eñ magno impetu in hominē irruunt: ⁊ ipse viriliter se opponit: quasi confringuntur / sicut homo qui irruet in murum. Nec poterunt stare: sed cadent subtus pedes meos. Malach. iiij. a. Calcabitis impios cum fuerint cinis sub planta pedum vestrorū. Luc. x. c. Ecce dedi vobis potestatem calcandi super serpentes / ⁊ super omnem virtutem inimici: ⁊ nihil vobis nocebit. Geñ. iij. c. Ipsa cōteret caput tuum. Alit.

m Et pręcinxisti me. q. d. hęc omia mihi erunt: quia tu / pręcinxisti me virtute. Istud supra habitum est ⁊ expositum. Et bis ponitur hoc: quia oportet bis pręcingi: et in principio ⁊ in fine. Finē eñ significat hic cum dicit: Ad bellum: Q̃d supra non dixit. Et cū homo totum bellum credit se perfecisse: tūc incipit ei bellum superbię / siue inanis glorię. Uñ versus. Cum bene pugnaris: cum cuncta subacta putaris: Quę magis infestat vincenda superbia restat: Dum poteris vinci ⁊c. Propter hoc dicit Greg⁹. Valde cauendū est vitium quod de victoria surgit vitiorū.

Hoc aūt bene

Alegorice.

Mr. subter.

23. q. 4. c. si ecclesia.

Triplex dilatatio.

Ps. 4.

Dyslice.

Alit.

Ps. 65.

Hoc aūt bene significatū est Geñ.iij.c. vbi cū dixisset dñs ad serpentē: Ipsa conteret caput tuū: Statim adiunxit: Et tu insidiaberis calcaneo eius. Qd ibi exponit Greg⁹ sic: Caput serpentis conterere/est vitia suggestionis manu sollicitę consideratiōis a cordis aditu extirpare: Qui cum ab initio deprehendit/pcutere calcaneū molitur: qz qui prima temptatione nō percutit: deci/pere in finem tendit. Et Aug⁹. Alia quęcunq iniquitas in malis operibus exercet vt fiant: superbia vo etiā bonis operibus insidiatur vt pereant. Aū bñ dz hic: Prę/cinxisti me virtute. s. humilitate: quę antonomatice vir/tus dicit: sicut superbia maximū peccatū. Ps. Emūdabor a delicto maximo. i. a superbia. Et quia homo prędicta nō posset facere per gratiā sibi datā/nisi deus cooparet illi gratię: Fm illud Ro. ix. d. Nō est volentis neq; currentis/sed dei miserentis: Ideo subdit: a ¶ Et supplantasti: quadā pia z vtili fraude. Supplantasti: tu/nō ego: b ¶ Insurgē/tes in me. i. contra me: c ¶ Subtus me. Ro. vltī. c. Deus aūt pacis conterat sathanā sub pedibus vestris velocit. d ¶ Et inimicos meos: prauos mor⁹: e ¶ Dedisti mihi dorsū: ne coram oculis meis veniāt ad delectandum. Esa. xxxviij. d. Proiecisti post tergū tuū omnia peccata mea. Ut aliter: z loquit ꝓpha in persona christi: d ¶ Et inimicos meos/iudęos: e ¶ Dedisti mihi dorsū: vt conversi ꝓ parte sequerent me: Ut patet ī paulo: qui de persecutore fact⁹ est discipulus: Et de multis alijs. Esa. lx. c. Venient ad te curui filij eorū qui humiliauerūt te: z adorabunt vestigia pedū tuorū omnes qui detrahebant tibi f ¶ Et odientes me. i. ī odio pseuerātes: q̄ noluerūt conuerti: g ¶ Dispdidisti: p vniuersū mūdū. Et enūerat ꝗ plures pęnas q̄s intulit dñs iudęis/qui noluerūt conuerti. Prima est dispersio. Ezech. vj. c. Relinquā in vobis eos qui fugerint gladiū in gentib⁹/cū dispersero vos in terras. Esa. j. c. Derelinquet filia sion vt umbraculū in vinea: z sicut tuguriū in cucumerario: z sicut ciuitas quę vastat. Secūda pęna est: qz nō fuit eis auxiliū: nec a deo/nec ab alio. Aū dicit: h ¶ Clamauerūt: ad deos quos coluerūt. i ¶ Nec erat/ex dijs falsis: k ¶ Qui saluos faceret: clamātes. Nec mirū: qz solus christus saluator est. Act. iiij. c. Nō enī est aliud nomē sub cęlo datū hominibus in quo oporteat nos saluus fieri. Hiere. ij. f. Ubi sūt dij tui q̄s fecisti tibi: Surgāt z liberēt te ī die afflictiōis tuę. Et nō inuenientes auxiliū in dijs suis/postea/clamauerūt l ¶ Ad dñm/nec exaudiuit eos. Esa. j. d. Cū multiplicaueritis orationē/nō exaudiā. Et subiungit causā: Man⁹ enī vestre plenę sūt sanguine. De q̄ dixist Matth. xxvij. b. Sanguis ei⁹ sup nos z sup filios nostros. Prouerb. j. d. Tūc inuocabūt me z nō exaudiā. Tertia pęna est: quia eos dispersos atteret: De quo addit: m ¶ Et cōminuā eos. i. diuersis pęnis afficiā: n ¶ Ut puluerē ante faciē venti: qui semp a vento mouet z spargit. Ezech. v. c. Ventilabo vniuersas reliquias tuas in omnē ventū. Et post subdit: Euaginabo gladiū meū post eos. Quarta pęna est vilificatio eorū: De qua dicit: o ¶ Ut lutū platearū: qd ab omnibus conculcat: p ¶ Delebo eos. Esa. x. b. Mandabo illi. s. senacherib/vt auferat spolia z diuidat prędā: z ponat illū. s. populū iudęorū in conculcatione quasi lutū platearū. Potest etiā legi de quolibet peccatore qd dicit: m ¶ Cōminuā eos. i. peccatores: q̄s dñs cōminuit/qñ auferendo virtutes gratuitas/etiā naturales minuit. i. minui permittit. Quia vt dicit Aug⁹: omne qd corrumpit/aliq̄ bono minuit. n ¶ Ut puluerē añ faciē vēti. Vent⁹ hic dicit inanis gloria/vel quęcunq; temptatio: Facies vo p̄sentia. Ut puluerē. Nota q̄ in puluere est ariditas/sterilitas/instabilitas: Similiter z in talib⁹ hominibus est ariditas in terrenis concupiscentijs. Geñ. j. a. Congregent aquę z appareat arida. Sic erit in die iudicij: quia congregatis bonis/apparebunt hoies terrent. Sunt etiā steriles: z ideo maledicti. Exo. xxiij. d. Maledicta sterilis quę nō parit. s. quę nō facit fructū boni operis. Sunt etiā instabiles/duplicitate intentionis. Jacob. j. b. Vir duplex animo incōstans est in oib⁹ vijs suis. Duplex est q̄ simul vult hīe deum z mūdū. Threñ. j. c. Peccatū peccauit hierusalē: propterea instabilis facta est. Greg⁹. Quid pulueris nomine/nisi pctōr inconstantia designat: q̄ nullo rōnis pondere solidati: cuiuslibet tēptatiōis flatu rapiunt. o ¶ Ut lutū. In luto est feditas z vilitas: sic in pctō est feditas: Et ideo dicit stercus/Luc. xiij. b. Dimitte illā hoc anno/vsq; dū fodiā circa illā/z mittā stercora tc. Mittere stercora/est anteacta peccata ad memoriā reducere. Eccl. ix. b. Omnis mulier fornicaria q̄si stercus in via conculcabit. Item vilitas est in pctō. Hiere. ij. g. Q̄ vilis facta es nimis: iterans vias tuas. o ¶ Platearū. Platea est via lata luxurię: lutū vo opus est. Lutū sp paulatim ꝓpellit/quousq; ad aquā currentē pueniat: z ide ad mare defert: Sic opus luxurię q̄usq; ad motū continuū z eternū ignē inferni pueniat. Esa. xvij. d. Et rapiet sicut puluis montiū a facie venti: z sicut turbo coram tempestate: ī tpe vespe/z ecce turbatio: in matutino/z nō subsistet. Job. xiij. b. Redigent in lutū ceruices vię. q ¶ Eripies me. Post pęnas iudęorū/agit de triūpho christi: qui consistit in duobus. Primo in resurrectione z ascensione. Aū dicit: Eripies me/dicit christus O pater: r ¶ De contradictionibus pplī. s. iudęorū: Qui dicunt ꝓplus: eo q̄ hoc ipsū/popul⁹/suo nomine determinat rationale/sed gen⁹ nō. Iste populus cōtradixit ei in doctrina veritatis. Job. ix. f. Maledixerūt ei. s. cęco/et dixerunt: tu discipulus eius sis. Aug⁹. Veniat sup me ista maledictio. Contradixerūt/in signo et opere. Matth. xij. b. In beelzebub pncipe dęmoniorū eijcit dęmonia. Et sic in veritate/q̄ntū ad doctrinā: et virtute/q̄ntū ad operationē. Contradixerūt etiā ei in potestate. Job. xix. c. Nō habem⁹ regē nisi cęsarē. Et sic contradixerūt toti trinitati. s. potentię/sapientię/bonitati. De his trib⁹ contradictiōibus loquit hic: Et Heb. xij. a. Recogitate eū q̄ talem sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsū contradictionē. De his cōtradictionibus eripuit eum deus pater in resurrectione z ascensione. Secundo consistit triumphus christi in adeptione regni in gentibus. Aū subdit: s ¶ Constitues me in caput. i. vt sim caput: t ¶ Gentium: ecclesię de gentibus. Eph. j. d. Ipsum dedit caput super omnē ecclesiā quę est corpus ipsius. Per/constitues/ꝓpter cōpositionē/notat etiā cōuersio iudęorū in fine. Et in hoc etiā notat vnio duarum naturarū in christo. Eph. iiij. d. Caput christus: ex quo totū corpus compactū z connexū. Cōpactū: quo ad vnitatē fidei: Connexū/quo ad glutinū charitatis. Postea cōmendat ipsos gentiles ī duob⁹. Primo ī gratuito seruitio. v ¶ Populus. s. gentilis: qui modo bene dicit populus: quia vtitur ratione: z subdit legi euangelicę. x ¶ Quē nō cognoui. i. quē me nō cognoscere feci. Simile Geñ. xxij. c. Nūc cognoui qm̄ timeas deū. Ut/Quē nō cognoui. i. ad quē nō sum missus. Matth. xv. c. Nō sū missus nisi ad oues q̄ perierūt dom⁹ israel. y ¶ Seruiuit mihi. Esa. j. a. Cognouit bos possessorē suū/z asinus prę/sepe dñi sui tc. Per quos intelliguntur gentiles. Soph. vltī. b. Reddā populis labiū electū: vt inuocent omnes in nomine dñi: z seruiant ei humero vno. Ps. Omnes gentes serui/ent ei. Secūdo cōmendat eos a facilitate credendi: cum subdit: z ¶ In auditu auris obediuit mihi: Aū potest dici iudęis

a lū: z supplantasti insurgētes
b in me subt⁹ me. Et inimicos
c meos dedisti mihi dorsū: et
d odientes me disp didisti. Clā
e mauerūt nec erat qui saluos
f faceret: ad dñm/nec exaudi/
g uit eos. Et comminuā eos
h vt puluerē ante faciē venti:
i vt lutū platearū delebo eos.
k Eripies me de contradictio/
l nibus populi: constitues me
m in caput gentiū. Populus
n quē nō cognoui seruiuit mi/
o hi: in auditu auris obediuit

Al. todio habentes.

Al. Eruer.

Ps. 18.

Allegorice de christo. Act. 9.

De penis iudęorū.

Moraliter de q̄libet pctore.

Que sūt in puluere similiē sūt in peccatorib⁹.

Ps. 71.

dici iudęis illo Matth.xj.c. Uę tibi corozaim: vę tibi bethsaida: qz si in tyro z sidone factę fuissent virtutes q factę sũt in vobis/olim ĩ cilitio z cinere pęnitentiã egissent. Esa.lij.d. Iste.s.christus/asperget gẽtes multas/ roze.s.gratię: super ipsũ ꝓtinebũt gentes os suũ: qz q̃bus nõ est narratum de eo videbũt.s.p fidẽ. Ecõtra ꝓba: immo christus vituperat iudę/ os in infidelitate pmanentes. Primo: quia deum blasphemauerunt/cum dicit: a ¶Filij/ O iudęi/ facti alieni: quia vt dicitur Exo.iiij.f. Primogenitus meus isrl': Sed tũ alieni. Esa.j.a. Filios enutriui z exaltaui: ipsi aũt spreuerũt me.

a mihi. Filij alieni mentiti sũt
b mihi: filij alieni inueterati sũt:
c z claudicauerũt a semitis suis. Uiuit dns z benedictus
d deus me⁹: z exaltet de⁹ salu-
k tis meę. Deus q̃ das vindi-
l ctas mihi: et subdis ppl'os
m sub me: liberator me⁹ de ini-
n mici meis iracundis. Et ab
o insurgẽtib⁹ ĩ me exaltab me:
p
q
r

Al. † inteerauerunt.

b ¶Mentiti sunt mihi. i. ꝓtra me blasphemantes. Joh. viij.g. Nũc cognouim⁹ qz dęmoniũ habes. Al' Mihi/cũ pondere: q̃si nõ q̃licunq̃: sed mihi ꝓfitati. Et nota q̃ sup̃ de puersis z bonis singulariter dixit/ ꝓplus: hic aũt de puersis dicit pluraliter filij: qz vnitas est ad gratiã: ꝗ diuisio ad malũ. Et bñ dicunt/filij alieni: qz alieni. i. diaboli/sũt facti filij. Joh.viij.f. Uos ex patre diabolo estis. Et ideo: mentiti: qz filij eius qui mendax est: vt ibi dicit. Secũdo vituperat eos: qz in infidelitate pseuerauerũt. Unde dicit: c ¶Filij alieni: vt sup̃: d ¶Inueterati sũt: in peccato z in infidelitate sua. Baruch.iij.b. Quid est isrl' q̃ in terra inimicoꝝ es? Inueterasti ĩ ẽra aliena. Tertio/qz nouũ testamẽtũ nõ recipiũt: Unde dicit: e ¶Et claudicauerũt a semitis suis. i. a duobus testamẽtis: nouũ relinquẽtes: z vetus solũ recipientes: z ita claudicant: qz in nouitate vitę nõ ambulãt. Hęc claudicatio figurata est Gen.xxxij.g. vbi dicit/q̃ post luctã cũ angelo claudicauit iacob: Sic iudęi luctãtes cũ christo in eius passione/claudi facti sunt. Ipsi etiã in veteri testamento claudicant. Est enim ibi duplex pes. s. pes lr̃ę/z pes spiritus: Utroq̃ ambulam⁹ nos: ipsi ꝗo iudęi vno tm̃: et ita claudicant. Vel: Claudicauerũt a semitis suis. i. semitę suę q̃s sibi fecerũt/causa fuerũt q̃re claudicauerũt. s. traditiones suę. Matth.xv.a. Irritũ fecistis mãdatũ dei ꝓ̃ traditiones vias. a ¶Filij alieni ꝛc. Moralit̃ põt exponi de q̃libet peccatore: qui dicit filius alienus. i. alienat⁹ a deo. Filius est q̃libet per fidẽ. Joh.j.a. Dedit eis potestatẽ filios dei fieri/ bis qui credũt in nomine eius. Sed filij alieni dicunt: q̃ a fide recedũt: vel fidẽ quã corde tenet vel ore ꝓfitent̃/opere nõ viuificãt. Et ꝓ̃t hoc his dicit hic: Filij alieni: ꝓ̃t alienationẽ illã/q̃ ẽ p infidelitatẽ. Unde Joh.viij.f. Uos ex patre diabolo estis. Et ꝓ̃ter eã quę est p operis puersitatẽ. Unde ad Titũ.j.d. Confitent̃ se nosse deũ: factis aũt negãt. De talibus ergo dicit: Filij alieni mentiti sũt mihi: qz ꝓmiserãt in baptismo se de cętero fore filios dei/z renũciauerunt sathanę z omnibus pompis eius: z modo se fecerunt filios diaboli per peccatũ. d ¶Inueterati sunt: p prauã ꝓsuetudinẽ/q̃ indurat hominẽ in peccato. Thren.iij.a. Uetustã fecit pellẽ meã z carnẽ meã: z ꝓtriuit omnia ossa mea. Sũt enim q̃dam quasi pelles vetustę: in q̃bus pręnimia vetustate z putredine nõ potest durare nec tenere aliqua sutura pęnitẽtię. Contritio enim est quasi acus pungens: filũ ꝗo q̃ introducitur p hanc acum/z resarcit dissoluta: sunt vincula satisfactionis/q̃ iniungit̃ a sacerdote: Sz in illis q̃ ita inueterati sunt per prauã ꝓsuetudinem/nõ potest tenere ista sutura. e ¶Et claudicauerũt a semitis suis. Claudicat/q̃ vult gaudere cũ mũdo/z regnare cũ christo: cũ nemo possit duob⁹ dominis seruire: Matth.vj.c. et Lucis.xvj.c. Unde Greg⁹. Nemo potest simul habere deũ z mundũ. Unde Helias dicit. iij. Regũ.xviij.d. Usq̃q̃ claudicatis ĩ duas partes: si dns est deus/ seq̃mini eũ: si aũt baal/seq̃mini illũ. Itẽ claudicat/q̃ bonũ facit mala intentione: vel malũ bona intentione: sicut illa quę ꝓstat vt pascat patrẽ suũ. Et hoc ꝓhibet Deut.vij.a. Filiã tuã nõ dabis filio eius: nec filiam eius accipies filio tuo. Filia nostra/est bona intentio: quã nõ debem⁹ dare filio diaboli. i. malo operi: nec filiam diaboli. i. malã intentionẽ debem⁹ copulare filio nr̃o. i. bono opi. Itẽ a ¶Filij alieni ꝛc. de clericis z religiosis põt specialit̃ exponi: q̃ debent esse speciales filij dei. Exo.iiij.f. Primogenit⁹ meus isrl': Et ideo specialiter filij: qz eius hęreditatẽ expectantes: nõ debent hic habere manentẽ ciuitatẽ: Unde z clerici in prima tonsura dicũt versum illum: Dns pars hęreditatis meę. Et religiosi intrantes religionẽ oia relinquũt. Unde dixit dom⁹ ad aaron/de se z de leuitis: per quos prelati z clerici intelligunt/Numeri. xviij.c. In terra eoꝝ nihil possidebis: nec habebitis partẽ inter eos: ego pars z hęreditas tua in medio filioꝝ isrl'. Sed qz tã clericis q̃z religiosis/vt in pluribus/nõ sufficit: immo nõ sapit hęc pars z hęreditas quę deus est: sed eã vendũt/sicut esau pro lentis edulio. i. p temporalib⁹ diuitijs z delitijs: Gen. xxv.d. Ideo non veri filij/sed filij alieni dicunt: quia filij huius seculi facti sunt: ad hęreditatẽ hui⁹ seculi festinãtes: et de hęreditate celesti non curantes: Sz sicut dicit Prouerb. xx.c. Hęreditas ad quã festinat̃ in principio: in nouissimo bñdictione carebit. Et in b/ b ¶Mentiti sunt mihi: qz pactũ q̃d fecerunt clerici recipiendo ordines: vel religiosi in professione z triplici voto: nõ tenuerunt. Sed dicit Ecch. xvij.e. Qui dissoluit pactũ/nunquid effugiet? c ¶Filij alieni inueterati sunt: quia ad veterẽ hominẽ redierunt. e ¶Et claudicauerũt a semitis suis/ꝓsiliorũ quę debebant seruare. Sed potest modo eis dici illud q̃d sup̃ dictum est: Consiliũ inopis ꝓfudisti: qm̃ dns spes eius est. f ¶Uiuit dns ꝛc. Quarta pars/vbi ecclesia lęta p supradictis: munera dei laudat. Et dicit: Uiuit dns: Per naturã ĩ se. Joh.v.e. Sicut pater vitã habet in semetipso: sic z filio dedit vitã habere in semetipso. Et p effectũ in alijs. Gal.ij.d. Uiuo ego/iã nõ ego: viuit aũt in me christus. g ¶Et bñdictus deus me⁹. i. ore fidelium laudatus. Deus meus dicit filius. Esa.ix.b. Filius datus est nobis. Ps̃. Benedicat nos deus deus noster: bñdicat nos deus. h ¶Et exaltet in corde laudantium. Et subdit causas q̃re laudandus z exaltãdus est. Prima est/qz saluator est: Unde dicit: i ¶De⁹ salutis meę: supple auctor vel dator salutis: gratię in pręsenti: et glie in futuro. Ps̃. Tu es ipse rex meus z de⁹ meus: q̃ mãdas salutes iacob. Ps̃. Operatus es salutẽ in medio terre. Scda est: qz facit vindictã de inimicis: Unde addit: k ¶Deus q̃ das mihi vindictas. Deut. xxxij.f. Sãguinẽ seruorꝝ suorꝝ vlciscet. Eccij.xxviij.a. Qui vindicari vult/ a dño inueniet vindictam. Duo retinuit sibi dns: gliaz z vindictã. Esa.xlij.b. Gliaz meã alteri non dabo. Ro.xij.d. Mihi vindictã/z ego retribuã. Deut.xxxij.e. Mea est vltio. Tertia: qz eos suppeditat: l ¶Et subdis ppl'os sub me. Dicit aũt bis/sub: qz duplex est subiectio. s. corporis z cordis: Al' operationis z voluntatis: ꝗm illud Eph.vj.a. Nõ ad oculũ seruientes q̃si hoibus placẽtes: sed vt serui christi facientes voluntatẽ dei ex animo cũ bona voluntate seruientes/sicut domino z nõ hoibus. Quarta est: quia liberat ab hostib⁹. Unde dicit: m ¶Liberator meus. Joh.viij.e. Si filius vos liberauerit/vere liberi eritis. n ¶De inimicis meis: malis hominibus vel dęmonibus. o ¶Iracũdis: Sicut fuerũt tyranni in ꝑmitiua eccl'ia. Al' ipsi dęmones: q̃ ideo irascunt: quia a fragilibus hominibus superant̃: et per hoc maior est triumphus hominis vincentis. Unde dicit Greg⁹. Ubi maius periculum in pręlio: maior gloria in triumpho. Numeri.xiij.d. Quibus comparati/quasi locustę videbamur. Ibi dicit Origen. Grãde spectaculũ: vbi locustę. i. infirmi homines/gigantes. i. dęmones deuincunt. Quinta causa est: qz tribulationem inimicorum/conuertit in gloriam sanctorum. Unde subiũgit: p ¶Et ab insurgentibus. i. per surgentes: q ¶In me. i. contra me. r ¶Exaltabis me: id est bonorificabis.

Alit. De clericis et religiosis.

Deu. 13.c.

† Ps̃.15.

Ps̃.15.

Ps̃.66.

Ps̃.45.

Ps̃.73.

Doaliter de q̃libet peccatore ꝛc.

Ps.109. honorificabis. Ps. De torrente in via bibit: proptèrea exaltauit caput. Hoc significat Gen. vij. c. vbi dicit q̃ multiplicatę sũt aquę/et eleuauerũt arcã in sublime a terra. Aquę/sunt tribulationes: Arca/ecclia. Greg. Mala quę nos h̃ exterius turbãt: mentes nostras ad cęlestia leuãt. Vñ in Job. xxxviij. c. per arcturũ significat ecclia: Nũquid coniungere valebis micãtes stellas pleiades: aut gyrũ arcturi poteris dissipare? Ibi Glo. In arcturo q̃ p̃ gyr̃ suũ nocturna spacia nõ casurus illustrat/ecclia designat: q̃ fatigatiões q̃dẽ patit/nec tñ ad defectũ ꝓprij stat̃ inclinat: gyrũ laborũ tolerat: sz ad occasũ cũ tẽporib̃ nõ festinat. Sexta rõ est: qz captiuos eripit. Vñ dicit:

a ¶ A viro iniq̃. i. a malo hoie vel diabolo: b ¶ Eripies me. Per hoc notatur q̃ infertur diabolo violentia/quãdo quis ab eo eripitur. Esa. xl. b. Omnis violenta prędatio cum tumultu. Exo. iij. f. Nõ dimittet vos rex ęgypti vt eatis/nisi in manu valida. c ¶ Propterea. i. propter prędictas causas: d ¶ Confitebor tibi. i. laudabo te. Eccj. vltj. a. Confitebor tibi dñe rex: ⁊ collaudabo te deũ saluatorem meũ ⁊c. e ¶ In nationibus/O domine. i. in congregatione iustorum ad maiorẽ laudẽ: Maius est eñ laudare coram multis q̃ coram vno. Ps. Confitebor tibi in ecclesia magna. Item ideo/in natiõib̃: vt ipse similiter laudẽt. Vel: In nationibus. i. inter gentes: quę dicunt nationes: qz adhuc sunt in peccato in q̃ nati sunt. Gentes eñ sũt. i. geniti tales. Et hoc maior est: laudare deũ inter inimicos q̃ inter amicos fideles. Ps. Docebo iniquos vias tuas. Actj. ix. c. Vas electionis mihi est iste: vt portet nomen meũ coram gentibus ⁊ regibus ⁊ filijs israel. Sed quia non sufficit laus dei sine operib̃: ideo subiungit: f ¶ Et nomini tuo psalmum dicam. Dicere ad confessionẽ pertinet: psallere/ad operationem. Et bene simul iungunt: Quia vt dicit Greg. loquentis auctoritas perditur: cum vox opere non iuuatur. Item qz operatio bona q̃dã vox est apud deum: g ¶ Magnificãs: hoc iungitur illi quod supra dictum est: Exaltet deus salutis meę. Deus/dico/magnificãs ⁊c. Sed interpositum est de laude/postq̃ istud sequitur/in quo ponit causa materialis laudis dei. Vere eñ est laudandus: qz est/magnificans salutes regis eius. i. christi regis a patre constituti: qui dicit in Ps. Ego autẽ constitutus sum rex ab eo ⁊c. Hiere. xxiij. a. Suscitabo dauid germen iustũ: et regnabit rex ⁊ sapiens erit. Salutes/dicit pluraliter: quia saluauit eũ a pctõ/a diabolo/ab inimico/a morte. Has salutes magnificauit deus primo: vt dictũ est: quia christus peccatum non fecit. Esa. liij. c. Qui peccatũ non fecit ⁊c. Secũdo: qz in nullo diabolo succubuit. Job. xiiij. d. Venit eñ p̃ncepS mundi huius: ⁊ in me nõ habet quicquã. Tertio: quia inimicos eius suppeditauit. Ps. Donec ponã inimicos tuos: scabellũ pedũ tuorum. Quarto eum resurgere faciendo. Unde cantamus de eo: Qui mortem nostrã moriendo destruxit: ⁊ vitã resurgendo reparauit. Osee. xiij. d. Ero mors tua o mors. Vel: Salutes regis eius. i. quas fecit rex eius. i. christus. Vñ Ps. Operatus est salutem in medio terrę. Sz hic dicit pluraliter/Salutes: quia fecit salutẽ omni genti. Has salutes fecit christus humiliter patiendo: ⁊ deus pater magnificauit eas/christũ a mortuis suscitando. Item salutes/fecit rex iste christ̃ populo israel in exitu de ęgypto/et in deserto/⁊ ĩ ingressu in terrã promissionis. Has magnificauit deus pater: sicut dicit Eccj. xxxvj. b. Glorifica manũ ⁊ brachium dextrum: excita furorem ⁊ effunde iram: extolle aduersariũ ⁊ afflige inimicũ. ¶ Potest etiam exponi de viro iusto: vt dicatur sic: g ¶ Magnificans/deus/salutes regis eius. i. viri iusti: Qui dicit rex/eo q̃ se regit: qd̃ sit prędipue per humilitatẽ. Prouerb. xvj. d. Melior est patiens viro forti: ⁊ qui dominatur animo suo/expugnatore vrbiũ.

Ps.54. Ps.79. Ps.59. Ps.2. Ps.109. Ps.73. Alit de viro iusto.

a ab̃ viro iniquo eripies me.
b c d e f g h i k l m et faciẽs misericordiã christo suo dauid: et semini eius vsq̃ in sęculũm.

n o ¶ In finẽ Ps. dauid. c ¶ Eli enarrãt. XVIII.

Et dicitur: non solum rex: sed rex eius/scz dei: ad differentiam regũ malorũ: qui non sunt reges dei: sed diaboli. Osee. viij. a. Ipsi regnauerunt: ⁊ nõ ex me: principes extiterunt/⁊ nõ cognoui. i. non approbaui. Salutes: pluraliter. s. salutẽ corporalẽ: gratuitã: ꝑpetuã. Saluat eñ dñs salute corporali. Vñ Ps. Homines ⁊ iumenta saluabis domine. Et hanc magnificat: quia non solum necessaria: sed et oia dat homini. j. Cor. iij. d. Omnia vestra sũt ⁊c. Sap. j. d. Creauit deus vt essent omnia: ⁊ sanabiles fecit nationes omniũ terrarum. Item saluat salute gratuita. i. gratia. Ps. Salus tua ego sum. Hãc magnificat: nõ solum pręterita vel pręsentia dimittendo: sed etiã a futuris conseruando. Et etiã nõ solum propria: sed ⁊ alienа precibus supplicantium condonando. Item saluat salute perpetua. Ps. Ostende faciem tuam ⁊ salui erimus. Phil. iij. d. Saluatorem expectamus/dominũ nostrũ iesum christum/qui reformabit corpus humilitatis nostrę: configuratum corpori claritatis suę. Hanc magnificat vltra meritum donando. Ro. viij. d. Non sunt condignę passiones huius temporis ad futurã gloriã quę reuelabit in nobis. Lucj. vj. f. Mensurã bonã ⁊ confertam ⁊ coagitatam ⁊ superefluentem dabunt in sinum vestrũ. Hec solũ magnificans ⁊c. Sed b ¶ et faciens misericordiam christo. i. vncto: i ¶ Suo: sicut habet Matth. iij. d. Hic est filius meus dilectus. k ¶ Dauid ꝓ manu forti et liberatori: quia sicut dauid ad litterã liberauit populũ israel de manu golię ⁊ philistijm: sic christus liberauit nos de manu golię ⁊ philistijm spiritualiter. Golias interpretatur transmigratio: Philistijm/duplex ruina. Ipse ꝓ liberauit nos a transmigratione babylonis. i. ne transmigraremus ad confusionem ęternam: et de manu philistijm. i. a ruina corporis et animę. Sz nõ in ꝑpria persona facit deus misericordiã christo: sed in mẽbris eius. Unde addit: l ¶ Et: id est: semini eius. Esa. vj. d. Semẽ sanctum erit id quod steterit in ea. Eius/dicit/ad differentiam seminis diaboli. j. Job. v. d. Scimus quoniam omnis qui natus est ex deo/non peccat: sed generatio dei ꝑseruat eũ. m ¶ Usq̃ in sęculum. i. sine fine.

Ps.34. Ps.54. Ps.79. 1. Reg. 17.

¶ Eli enarrant ⁊c. ¶ Expositio Ps. XVIII.

c Titulus: In finem Ps. dauid. In finẽ. i. christũ dirigit nos psalm̃ iste. Vel/in finẽ. i. in plenitudinẽ temporis: qz in hoc psalmo agit de incarnatione. De q̃ Bar. iiij. a. Ut vbi venit plenitudo temporis/misit deus filiũ suũ ⁊c. Ps iste triptitus est. Primo, ꝑba loquẽs de incarnatione/cõmendat p̃dicationẽ nouę legis. Scõo laudat p̃cepta noui ⁊ veteris testamenti: ibi: Lex dñi imaculata. Tertio vt digñ sit tanta sacramẽta referre/petit se purgari a vitijs: ibi: Delicta quis intelligit. De ꝑmo q̃ dicit: n ¶ Eli enarrãt. Sz istud ꝑmo potest exponi ad lrã: sicut ⁊ totus psalmus: Postmodũ mystice exponemus. Ad litterã exponit hoc Beda in quadam homelia natalis dominici: Hoc modo: n ¶ Eli/materiales: o ¶ Enarrãt. i. ostendunt: ¶ Gloriam dei: n ¶ Eli enarrãt ⁊c. Mystice aũt sicut sup̃ diuidẽdo psalmũ tetigim̃: hic primo agit de p̃dicatione nouę legis. Sic aũt p̃cedentibus ꝓtinuari potest. Sup̃ ostendit ecclia multa beneficia sibi a dño fuisse collata. s. p prędicationẽ apl̃or̃/et incarnationẽ dñi. Primo ergo ostendit qui p̃dicauerunt/dicens: Eli. i. apl̃i/conscij secretor̃: Sicut eli qz celat secreta dei/dicitur eli a celando: sic isti quę tñ secreta reuelata sunt eis. Job. xv. b. Quęcunq̃ audiui a patre meo/nota feci vobis. Scõo ostendit quid prędicauerũt: cũ addit: Enarrant gliam dei. Tertio ostendit eos p aduentũ sanctispiritus fuisse confirmatos: dicẽs: Et firmamentum. i. apl̃i igne sp̃ũsci firmati: ãnũciat opa manuũ eius. s. dei. Ps. Annũciauerũt opa dei. Vel de p̃dicatorib̃ exponit: Eli. i. ✻ p̃dicatores: qui

Partitio psalmi. Mystice Ps.65.